Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki työeläkevakuutusyhtiöistä. Esityksessä pyritään toteuttamaan ne lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden hallinnon ja sijoitustoiminnan järjestämistä koskevat selvitysmies Matti Louekosken muistioon perustuvat ehdotukset, joita ei jo ehdotettu toteutettavaksi eduskunnalle marraskuussa 1996 eläkelaitosten vakavaraisuussäännösten uudistamisesta annetun hallituksen esityksen yhteydessä.

Ehdotetuilla säännöksillä pyritään lisäämään lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden toiminnan, erityisesti sijoitustoiminnan, itsenäisyyttä samaan yhtiöryhmään kuuluviin vakuutusyhtiöihin, omistajiin, muihin lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittaviin vakuutusyhtiöihin ja pankkeihin nähden. Niin ikään esityksellä pyritään tiukentamaan tällaisten vakuutusyhtiöiden johdon pätevyysvaatimuksia.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettavaan lakiin ehdotetaan koottavaksi lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavaa vakuutusyhtiöitä eli työeläkevakuutusyhtiöitä koskevat yhtiöoikeudelliset erityissäännökset. Tarkoitus on, että työeläkevakuutusyhtiöihin sovellettaisiin toissijaisesti edelleen vakuutusyhtiölain henkivakuutusta ja henkivakuutusyhtiötä koskevia säännöksiä ja osakeyhtiölakia.

Esityksen mukaan työeläkevakuutusyhtiö saa vain sosiaali- ja terveysministeriön luvalla omistaa toisen työeläkevakuutusyhtiön osakkeita tai yli kymmenen prosenttia osakkeista tai kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä julkisen valvonnan alaisessa luotto- tai rahoituslaitoksessa. Kaikista työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden tai takuuosuuksien luovutuksista on esityksen mukaan ilmoitettava etukäteen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimuksia ehdotetaan muutettaviksi siten, että hallituksen jäsenen olisi oltava hyvämaineinen ja hänellä olisi oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus ja toimitusjohtajalla olisi hyvämaineisuuden lisäksi oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus. Hallituksessa olisi oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Keskeisille työnantajia ja palkansaajia edustaville keskusjärjestöille ehdotetaan annettavaksi oikeus vaatia yhden tilintarkastajan asettamista.

Työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnasta ehdotetaan annettavaksi useita säännöksiä, joiden tarkoituksena on, että työeläkevakuutusyhtiö voisi tehdä sijoituspäätöksensä mahdollisimman itsenäisesti ja vain yhtiön oman edun huomioonottaen. Työeläkevakuutusyhtiön varainhallinta ja maksuliikenteen hoitaminen olisi eriytettävä samaan konserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhteisön tai säätiön varainhallinnasta. Työeläkevakuutusyhtiön johto saisi luovuttaa päätösvaltaansa vain työeläkevakuutusyhtiön palveluksessa oleville riippumattomille henkilöille ja yhtiön puolesta sijoituspäätöksiä valmistelevien henkilöiden olisi oltava riippumattomia muista tahoista.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

360573Y

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö

Suomen työeläkevakuutustoiminnan erityispiirteenä muihin Euroopan maihin verrattuna on se, että yksityisten vakuutuslaitosten hoitoon on uskottu merkittävä osa lakisääteisen sosiaaliturvan hoitamisesta. Yksityisten vakuutusyhtiöiden hoitamista lakisääteisistä vakuutuksista tärkein on työeläkevakuutus, jota hoitavat vakuutusyhtiöiden ohella myös eläkekassat ja eläkesäätiöt. Lisäksi yksityissektorin työeläkevakuutusta hoitavat erityisaloilla lailla erikseen perustetut eläkelaitokset.

Lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittaviin vakuutusyhtiöihin sovelletaan samoin kuin muihinkin suomalaisiin vakuutusyhtiöihin vakuutusyhtiölakia (1062/1979) sekä tämän lain 1 §:n 2 momentin nojalla osakeyhtiölakia (734/1978) ja lakia osakeyhtiölain voimaanpanosta (735/1978), jollei vakuutusyhtiölaissa ole toisin säädetty. Lakisääteisen eläkevakuutuksen sisällöstä säädetään puolestaan työntekijäin eläkelaissa, TEL (395/1961) ja yrittäjien eläkelaissa, YEL (468/1969).

Vakuutusyhtiölaissa säännellään kotimaisten vakuutusyhtiöiden perustamista, toimintaa ja toiminnan lopettamista. Suomalainen vakuutusyhtiö voi olla yhtiömuodoltaan joko vakuutusosakeyhtiö tai keskinäinen vakuutusyhtiö.

Vakuutusyhtiölaissa on säännöksiä vakuutusyhtiön perustamisesta, toimiluvasta, osakkuudesta, johdosta ja hallinnosta, tilintarkastuksesta ja tilinpäätöksestä, vakuutusyhtiöltä vaadittavasta vakavaraisuudesta, henkivakuutuksesta, vakuutusyhtiöiden valvonnasta sekä vakuutusyhtiön selvitystilasta, purkamisesta, sulautumisesta ja vakuutuskannan luovuttamisesta.

Lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön perustamista koskevat työntekijäin eläkelain 3 §:n erityissäännökset sekä vakuutusyhtiölain 2 luvun säännökset. Yhtiön peruspääoman on oltava vähintään 30 miljoonaa markkaa. Valtioneuvoston on myönnettävä yhtiölle toimilupa, jollei aiotun vakuutusliikkeen tai vakuutusyhtiön osakkaiden katsota vaarantavan eläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä ja jos vakuutusyhtiön johto täyttää vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset. Valtioneuvostolla on oikeus liittää toimilupaan ehtoja. Lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksen vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö.

Vakuutusyhtiölain nojalla vakuutustoimintaa valvoo sosiaali- ja terveysministeriö. Ministeriön tehtävänä on valvoa sitä, että vakuutusyhtiöt noudattavat toiminnassaan lakia ja vakuutusyhtiölain nojalla annettuja alemmanasteisia säännöksiä sekä hyvää vakuutustapaa.

Hallitus antoi 29.11.1996 eduskunnalle esityksen eläkelaitosten vakavaraisuussäännösten uudistamisesta (HE 241/1996), jonka oli tarkoitus tulla voimaan osin 31.12.1996 ja osin 1.1.1997. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vakuutusyhtiölakia, työntekijäin eläkelakia, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakia, merimieseläkelakia, eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia siten, että ne mahdollistavat yksityisten alojen ansioeläkejärjestelmään muutoksia, joita sijoitustoiminnan toimintaympäristön muutokset ja korkotason aleneminen edellyttävät. Lisäksi ehdotetaan erityisiä säännöksiä lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden varojen omistuksesta ja hallinnosta. Esityksessä ehdotetaan lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden vakavaraisuusvaatimuksia korotettavaksi ja koko vakavaraisuuden valvontamekanismia uudistettavaksi. Esityksessä ehdotetaan lisäksi säädettäväksi siitä, miten eläkevakuutusyhtiön nettovarallisuus jakautuisi omistajien ja vakuutuksenottajien kesken sekä miten vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustus järjestetään yhtiön hallintoelimissä.

1.2. Käytäntö

Eräänä merkittävänä seikkana, joka on erottanut työeläkeyhtiöt muista liiketoimintaa harjoittavista yrityksistä, on ollut työmarkkinajärjestöjen osallistuminen niin itse työeläkejärjestelmän kehittämiseen kuin myös työeläkeyhtiöiden hallintoon. Järjestelmään kohdistuneista uudistuksista ja osallistumi-

sesta yhtiöiden hallintoon on sovittu keskeisten työmarkkinajärjestöjen ja työeläkevakuutusyhtiöiden välisin sopimuksin.

Ensimmäinen edellä tarkoitettu kirjallinen sopimus liittyi 19.3.1974 solmittuun tulopoliittiseen sopimukseen eräistä sosiaalisista ja muista järjestelyistä, johon osallistuivat työmarkkinakeskusjärjestöjen lisäksi Työeläkelaitosten Liitto TELA sekä työeläkevakuutusyhtiöt. Sopimus koski työntekijä- ja työnantajapuolen yhtäläistä osallistumista työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoon, eli jäsenyyttä työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoneuvostoissa ja hallituksissa.

Tämä sopimus korvattiin 14.3.1988 allekirjoitetulla sopimuksella, jonka osapuolina olivat jälleen samat keskeiset työmarkkinajärjestöt sekä työeläkevakuutusyhtiöt. Sopimus koski työntekijä- ja työnantajapuolen osallistumista eläkevakuutusyhtiöiden hallintoon niin sanottua pariteettiperiaatetta noudattaen ja sillä lisättiin järjestöjen edustusta yhtiöiden hallituksissa siten, että kumpikin työmarkkinaosapuoli sai aikaisempien kahden varsinaisen jäsenen lisäksi yhden uuden varsinaisen jäsenen varajäsenten lukumäärän pysyessä kuitenkin ennallaan. Hallintoneuvostojen osalta järjestöjen edustajien paikkojen lukumäärää lisättiin siten, että kumpikin osapuoli sai aikaisemman neljän paikan lisäksi kolme lisäpaikkaa. Sopimuksessa sovittiin myös siitä, että työeläkevakuutusyhtiöt voivat perustaa varsinaisen hallintoedustuksen lisäksi erityisiä neuvottelukuntia tehostamaan vakuutettujen ja vakuutuksenottajien saamaa informaatiota. Lisäksi TELAn yhteyteen sovittiin perustettavaksi työeläkelaitosten ja työmarkkinajärjestöjen edustajien välinen neuvottelukunta käsittelemään työeläkejärjestelmän kehittämistä, sijoitustoimintaa ja hallintoa. Työeläkeyhtiöt sitoutuivat myös siihen, että sopimuksen tarkoittamat osallistumisjärjestelmät voitiin toteuttaa vuoden 1988 aikana.

Marraskuussa 1991 solmitun ja vuosia 1992 ja 1993 koskemaan tarkoitetun tulopoliittisen kokonaisratkaisun yhteydessä keskeiset työmarkkinajärjestöt sopivat kolmen prosentin suuruisen työntekijäin eläkemaksun käyttöönotosta vuonna 1993. Sopimuksen työeläkejärjestelmää koskeneeseen osaan, jossa osapuolet mm. ilmoittivat olevansa yhtä mieltä työeläkejärjestelmän itsenäisyyden tärkeydestä, liitettiin TELAn muistio työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnosta ja varojen sijoittamisesta. Muistiossa todettiin osapuolten olleen yhtä mieltä siitä, että yhtiöt pyrkivät muuttamaan yhtiöjärjestyksensä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten valintaa ja kelpoisuutta koskevia määräyksiä siten, että aikaisemmin sopimuksiin perustuva työmarkkinaosapuolten edustus työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnossa muutetaan perustumaan yhtiöjärjestysmääräyksiin.

Työmarkkinakeskusjärjestöt LTK ja STK toisaalta sekä AKAVA ja SAK toisaalta sekä työeläkevakuutusyhtiöt Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Varma, Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo, Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen, Eläkevakuutusosakeyhtiö Kansa, Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Tapiola ja Eläkevakuutusosakeyhtiö Verdandi sopivat 20.1.1994 työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnon kehittämisestä. Työmarkkinakeskusjärjestöistä STTK ei allekirjoittanut sopimusta, mutta on myöhemmin käytännössä noudattanut sitä allekirjoittaneiden yhteisöjen tavoin.

Sopimuksen mukaan työeläkevakuutusyhtiöiden yhtiökokouksille tuli esittää, että ne päättäisivät muuttaa yhtiöjärjestyksiään siten,

- että työmarkkinajärjestöjen edustajat yhtiöiden hallintoelimiin nimetään työmarkkinoiden keskusjärjestöjen esityksen mukaisesti ja siten,
- että työmarkkinajärjestöjen edustus on yhteensä vähintään kolmasosa (1/3) hallituksen jäsenten lukumäärästä sekä siten,
- että yhtiöiden hallituksissa vaaditaan 2/3 määräenemmistö läsnäolevista jäsenistä päätettäessä tai tehtäessä ehdotusta yhtiön osakepääoman muutoksista, fuusioista, kannansiirrosta, takuupääomasta, ylijäämän käytöstä, toimitusjohtajan valinnasta ja sijoitustoiminnan periaatteista sekä menettelytavoista.

Lisäksi sopimuksessa sovittiin seuraavista asioista:

- tärkeimmät yhtiökokouksissa käsiteltävät asiat valmistellaan yhtiön hallituksessa;
- yhtiön hallitus päättää ja vastaa työeläkevarojen sijoittamisesta kokonaisuudessaan sekä huolehtii työeläkevarojen itsenäisen sijoitustoiminnan toteutumisesta;
- yhtiön hallituksessa käydään läpi sijoitustoiminnan periaatteet, menettelytavat ja organisaatio;
- yhtiön sijoitustoimintaan sovelletaan

pääsääntöisesti EU:n vakuutusdirektiivien mukaisia vastuuvelan sijoittamista koskevia määräyksiä samasta ajankohdasta alkaen kuin muidenkin vakuutusyhtiöiden sijoitustoimintaan; sekä

- sopimuksen osapuolet pyrkivät huolehtimaan työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoa koskevien sopimusten noudattamisesta myös mahdollisesti perustettavissa uusissa työeläkevakuutusyhtiöissä.

1.3. Kansainvälinen kehitys

Työeläketurvan hallinnosta

Yleismaailmallisesti on tavallisinta, että lakisääteinen eläketurva on järjestetty julkisoikeudellisissa sosiaalivakuutuslaitoksissa tai suoraan valtionhallinnon yhteyteen. Lakisääteisen eläketurvan hallinto voi tästä huolimatta olla varsin hajanainen ja jakautua esimerkiksi useille ammattialakohtaisille tai alueellisille laitoksille. Lakisääteisen turvan osalta työnantajalla ei yleensä kuitenkaan ole mahdollisuutta valita sitä eläkelaitosta, jossa työntekijäin eläketurva on järjestettävä. Uuden eläkelaitoksen perustaminen samaan tapaan kuin Suomessa ei yleensä ole mahdollista. Tämä johtuu siitä, että julkisoikeudellisiksi laitoksiksi tai valtionhallintoon perustetuiksi yksiköiksi muodostetut eläkelaitokset ovat toimialoiltaan täysin kattavia. Laitosten välinen kilpailu tulee vain harvoin kysymykseen.

Täten monien muiden Euroopan maiden järjestelmät poikkeavat Suomessa omaksutusta. Vaikka useiden maiden järjestelmissä eläketurvan tariffipolitiikka ja monet muut seikat aina lakisääteisyyttä myöten ovat samankaltaisia kuin Suomen järjestelmässä, on ratkaiseva ero siinä, että Suomessa työeläkejärjestelmän hoitaminen on uskottu yksityisoikeudellisten vakuutusyhtiöiden, kassojen ja säätiöiden hoidettavaksi. Suomessa työnantaja voi TEL-vakuutettujen osalta valita, missä eläkelaitoksessa hän haluaa työntekijöittensä eläketurvan järjestää. Nyt toimivien eläkelaitosten rinnalle on mahdollista perustaa myös uusia laitoksia.

Rahastoivuus ja kustannusten tasaus

Suomalaisen työeläkejärjestelmän erityispiirre on sen rakentuminen osittain rahastointiin, osittain jakojärjestelmään ja siihen liittyviin hallinnollisiin järjestelyihin, joista voidaan mainita kustannusten tasausjärjestelmä. Lakisääteinen eläketurva rahoitetaan useimmissa maissa kokonaan jakojärjestelmän kautta. Tällöin järjestelmään on liitetty puskurirahasto, jonka vähimmäissuuruus vaihtelee muutaman viikon eläkemenoista aina vuoden eläkemenoa vastaavaan summaan. Joissakin maissa lakisääteisen työeläketurvan rahoitus perustuu kokonaan rahastointiin. Suomen kaltaisia osittaiseen rahastointiin perustuvia järjestelmiä ei muualla ole, vaikka Ruotsissa eläkkeitä rahoitetaankin jossain määrin aikaisemmin kerätyistä ylimääräisistä vakuutusmaksuista muodostuneista eläkerahastoista saaduilla varoilla.

Eräissä maissa kustannusten tasausjärjestelmä saattaa liittyä myös jakojärjestelmään perustuvaan eläketurvaan, jos sitä hoitavat useat eri laitokset yhdessä. Näin on asia järjestetty ainakin Itävallassa, jossa lakisääteisillä eläkelaitoksilla on yhteinen tasausrahasto.

Työmarkkinaosapuolet päättäjinä eläkejärjestelmässä

Työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen osallistuminen lakisääteisen eläketurvan hallintoon on kansainvälisesti katsoen varsin yleistä. Monissa maissa näillä järjestöillä on, enimmäkseen pariteettiperiaatteelle järjestettynä, edustajansa sosiaalivakuutuslaitosten hallinnossa. Näin on myös Suomessa, vaikka meillä hallintoon osallistuminen on kehittynyt vapaaehtoisten työmarkkinajärjestöjen välisten sopimusten myötä. Sopimuksissa hyväksytyt järjestelyt on myöhemmin omaksuttu yhtiökokouksissa muutoksina yhtiöjärjestyksiin. Muualla osallistumisjärjestelmät ovat kehittyneet lainsäädäntötietä, mikä on luonnollista eläkelaitosten julkisoikeudellisen luonteen vuoksi.

Eläketurvan kokonaisuuden koordinointi

Suomen eläketurvan kokonaisuus on hallinnollisesti varsin hyvin koordinoitu. Se antaa työnantajalle valinnan mahdollisuuksia lakisääteisen eläketurvan järjestämistavassa. Se antaa työnantajille myös mahdollisuuden järjestää vapaaehtoista rekisteröityä lisäeläketurvaa samassa laitoksessa, missä lakisääteinen turva on hoidettu. Työntekijän kannalta suomalainen järjestelmä on erittäin yk-

sinkertainen, yhdellä eläkehakemuksella voidaan myöntää kansaneläke, työeläke ja rekisteröity lisäeläke. Järjestelmä on meillä myös hyvin kattava, jossa väliinputoajia ei juuri ole.

Lähes kaikissa muissa maissa, Italiaa ja Portugalia lukuunottamatta lakisääteisessä eläketurvassa on katto, josta on poikettu työmarkkinaperusteisilla eläke-eduilla. Yleisestä enimmäisturvasta poikkeavat etuudet voivat olla laajoihin työmarkkinasopimuksiin perustuvia tai yksittäisen työnantajan ja työntekijän välisiä kapea-alaisia sopimuksia. Poikkeuksetta ne ovat kuitenkin lakisääteisestä eläketurvasta hallinnollisesti erillisiä järjestelmiä ja yleensä rahastoivia.

Työmarkkinaosapuolten osallistuminen näiden lisäeläkejärjestelmien hallintoon vaihtelee maittain. Lisäeläkejärjestelmät on tarkoitettu täydentämään sitä lisäeläketurvaa, joka Suomessa on toteutettu lakisääteisen turvan katottomuudella.

Suomen lakisääteinen eläkevakuutus ja EU

Euroopan yhteisön ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin (79/267/ETY) ja toisen henkivakuutusdirektiivin (90/619/ETY) piiriin kuuluva toiminta on määritelty ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 1 artiklan 3 kohdassa, jonka mukaan direktiivi koskee myös elinikään liittyvää toimintaa, josta säädetään tai määrätään sosiaalivakuutuslainsäädännössä, jos vakuutusyritykset harjoittavat tai hoitavat sitä omalla vastuullaan jäsenvaltioiden lakien mukaisesti.

Suomi piti ETA-ratkaisun syntymisen kannalta erittäin tärkeänä, että lakisääteistä eläkevakuutusta voidaan vastaisuudessakin kehittää sen kansallisista lähtökohdista lähtien. Komission kanssa käydyissä neuvotteluissa saavutettiin Suomen tavoitteiden mukainen erityisratkaisu, jonka mukaan ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 4 artiklaan lisättiin ETA-sopimuksen soveltamista koskeva seuraava lisäys:

"Tämä direktiivi ei koske niiden eläkevakuutusyritysten harjoittamaa eläketoimintaa, joista säädetään työntekijäin eläkelaissa (TEL) ja muussa siihen liittyvässä Suomen lainsäädännössä. Suomen viranomaiset sallivat kuitenkin ketään syrjimättä sopimuspuolten kaikkien kansalaisten ja yhtiöiden harjoittaa Suomen lainsäädännön mukaisesti 1 artiklassa määriteltyä, tähän poikkeukseen liittyvää toimintaa:

- omistamalla olemassa olevan vakuutusyhtiön tai ryhmän taikka osallistumalla siihen;
- perustamalla uusia vakuutusyhtiöitä tai ryhmiä, mukaan lukien eläkevakuutusyhtiöt, taikka osallistumalla niihin."

Ratkaisun johdosta Suomen lainsäädännössä muun muassa kumottiin suomalaisten vakuutusyhtiöiden ulkomaalaisomistusta koskevat rajoitukset sekä velvoitettiin vakuutusyhtiöitä eriyttämään lakisääteinen työeläkevakuutus muusta henki- ja eläkevakuutustoiminnasta.

Kolmas henkivakuutusdirektiivi otettiin osaksi ETA-sopimusta sillä Suomen asettamalla edellytyksellä, että lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavia vakuutusyhtiöitä koskeva erityisjärjestely jatkui.

Neuvotteluja Suomen liittymisestä Euroopan Unionin jäseneksi käytiin osittain samanaikaisesti kuin neuvotteluja kolmannen henkivakuutusdirektiivin ottamisesta osaksi ETA-sopimusta. Jäsenyysneuvotteluissa sovittiin siitä, että ensimmäisen henkivakuutusdirektiivin 4 artiklaan tehtiin pysyvä lisäys, jonka mukaan direktiivi ei koske TEL-toimintaa.

Vaikka lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavia vakuutusyhtiöitä koskevia säännöksiä ei tarvitsekaan sopeuttaa EU:n henkivakuutusta koskeviin direktiiveihin, vakuutusyhtiölain henkivakuutusyhtiöitä koskevia direktiiveihin mukautettuja säännöksiä sovelletaan suurelta osin myös tällaisiin yhtiöihin esimerkiksi niiden sijoitustoiminnan osalta.

1.4. Nykytilan arviointi

Vaikka osakeyhtiölaki ja vakuutusyhtiölaki koskevat osaltaan myös työeläkevakuutusyhtiöitä, nämä lait on pääosin säädetty muita kuin lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavia vakuutusyhtiöitä varten. Sijoitustoimintaa lukuunottamatta lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden toiminnassa on vain vähän liikeyrityksille ominaisia piirteitä. Työeläkevakuutusyhtiön toiminnan luonteeseen ei kuulu pelkkä voiton tavoittelu, vaikka niiden toiminta onkin hoidettava mahdollisimman vähäisin kustannuksin. Samalla on hallittavina oleville varoille saatava mahdollisimman hyvä, vakaa ja pitkäaikainen tuotto.

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien

vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta on niiden varallisuuden ja vastuiden kasvaessa saanut keskeisen kansantaloudellisen merkityksen. Siksi yhteiskunnalla on suuri intressi siihen, miten työeläkelaitokset tehtäväänsä toteuttavat, miten niiden sijoitustoimintaa säännellään ja miten tällaisten vakuutusyhtiöiden hallinto on järjestetty.

Taloudellisen laman aikana on Suomessa noussut keskeiseksi ongelmaksi, kuinka voitaisiin kehittää teollisuuden ja muun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, muun muassa niiden rahoituspohjaa vahvistamalla. Työeläkeyhtiöiden hallussa olevat rahastot antavat tähän mahdollisuuden, jos luodaan selkeät edellytykset näiden varojen entistä määrätietoisemmalle ohjaamiselle teollisuuden ja muun elinkeinotoiminnan tarpeisiin. Työeläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa koskevien voimassa olevien säännösten mukaan on sijoitustoiminnassa noudatettava suurta huolellisuutta ja samalla on huolehdittava sijoitusten tuotosta, turvaavuudesta ja rahaksi muutettavuudesta, jotta yhtiöiden vakaa ja pitkäjänteinen toiminta olisi taattu. Työeläkevarojen entistä määrätietoisempi suuntaaminen elinkeinotoiminnan tarpeisiin esimerkiksi pörssin kautta lisäisi epäilemättä sijoitusriskejä. Pitkällä aikavälillä tällainen sijoitustoiminta kuitenkin kokemuksen perusteella voidaan todeta hyvätuottoiseksi verrattuna moniin perinteisiin sijoitusmuotoihin kuten kiinteistösijoituksiin.

Sijoitusriskien lisääntymisestä ja työeläkeyhtiöiden toiminnan erityisluonteesta johtuu, että lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavalla vakuutusyhtiöillä on oltava sijoitustoimintaansa varten oma henkilöstö ja sen on järjestettävä sijoitustoiminnan valmisteluorganisaationsa siten, että se palvelee entistä määrätietoisemmin ja itsenäisemmin yhtiön oman toiminnan lähtökohtia. Tämän ohella on perusteltua edellyttää, että sijoituspäätöksiin pystyvät nykyistä suuremmassa määrin vaikuttamaan ne tahot, vakuutuksenottajat ja vakuutetut, joiden kannettaviksi sijoitusriskien toteutuminen ensisijassa tulee.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Hallitus antoi 29.11.1996 eduskunnalle esityksen eläkelaitosten vakavaraisuussäännösten uudistamisesta (HE 241/1996), johon sisältyvien uudistusten avulla pyritään saattamaan työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuus muuttuneen sijoitusympäristön edellyttämälle tasolle ja parantamaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja työeläkkeiden tulevan rahoituspohjan kehitystä. Esityksessä todetaan "Esitys liittyy laajaan kokonaisuuteen työeläkejärjestelmän hallinnon ja sijoitustoiminnan uudistamisesta. Tähän liittyvä, selvitysmies Matti Louekosken ehdotusten perusteella laadittava hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vielä kuluvan syysistuntokauden kuluessa."

Nyt annettavassa hallituksen esityksessä pyritään toteuttamaan ne lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden hallinnon ja sijoitustoiminnan järjestämistä koskevat selvitysmies Matti Louekosken muistioon perustuvat ehdotukset, joita ei jo ehdotettu toteutettavaksi hallituksen esityksen 241/1996 yhteydessä, säätämällä laki työeläkevakuutusyhtiöistä.

Ehdotetuilla säännöksillä pyritään lisäämään lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden toiminnan, erityisesti sijoitustoiminnan, itsenäisyyttä samaan yhtiöryhmään kuuluviin vakuutusyhtiöihin, omistajiin, muihin lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittaviin vakuutusyhtiöihin ja pankkeihin nähden sekä tiukentamaan tällaisten vakuutusyhtiöiden johdon pätevyysvaatimuksia.

Samalla ehdotetaan, että vakuutusyhtiölakiin, työntekijäin eläkelakiin, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden eläkelakiin, eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelakiin, maatalousyrittäjien eläkelakiin ja merimieseläkelakiin tehdään työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain säätämisestä johtuvat muutokset.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettavaan lakiin ehdotetaan koottavaksi vakuutusyhtiölaista ja työntekijäin eläkelaista lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavia vakuutusyhtiöitä (*työeläkevakuutusyhtiöitä*) koskevat yhtiöoikeudelliset erityissäännökset. Työeläkevakuutusyhtiöitä koskevaan lakiin ehdotetaan myös siirrettäväksi kaikki hallituksen esitykseen 241/1996 sisältyneet työeläkevakuutusyhtiöitä koskevat säännökset. Tarkoitus on, että työeläkevakuutusyhtiöihin

sovellettaisiin toissijaisesti edelleen vakuutusyhtiölain henkivakuutusta ja henkivakuutusyhtiötä koskevia säännöksiä sekä osakeyhtiölakia.

Ehdotuksen mukaan työeläkevakuutusyhtiö saa omistaa toisen työeläkevakuutusyhtiön osakkeita tai yli kymmenen prosenttia osakkeista tai kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä julkisen valvonnan alaisessa luotto- tai rahoituslaitoksessa vain sosiaali- ja terveysministeriön luvalla. Kaikista työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden tai takuuosuuksien luovutuksista on lakiesityksen mukaan ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan pätevyysvaatimuksia ehdotetaan muutettaviksi. Hallituksen jäsenen olisi oltava hyvämaineinen ja hänellä olisi oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus ja toimitusjohtajalla olisi hyvämaineisuuden lisäksi oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus. Hallituksessa olisi oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Hallituksen ja hallintoneuvoston toimintaa ehdotetaan säänneltäväksi monin tavoin. Pyrkimyksenä on, että työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnasta päätettäisiin itsenäisesti ja sijoitustoimintaa koskevat päätökset valmisteltaisiin työeläkevakuutusyhtiön oman henkilökunnan toimesta. Tarkoituksena on kuitenkin, että työeläkevakuutusyhtiö voisi ostaa omaa sijoitustoimintaansa täydentäviä palveluita silloin kun se on sijoitustoiminnan järjestämisen kannalta välttämätöntä.

Lakiehdotuksen mukaan työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat olisi valmisteltava hallituksessa, jonka jäsenille on varattava tilaisuus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa. Hallituksen päättäessä tai tehdessä ehdotusta yhtiön osakepääoman ja takuupääoman korottamisesta tai alentamisesta, sulautumisesta, vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta, takuupääomasta, voitonjaosta tai työeläkevakuutusyhtiön sijoitussuunnitelmasta on päätös tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Myös päätös toimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta olisi tehtävä hallintoneuvostossa tai hallituksessa kahden kolmasosan enemmistöllä.

Työeläkevakuutusyhtiön varainhallinta ja maksuliikenteen hoitaminen olisi eriytettävä samaan konserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhteisön tai säätiön varainhallinnasta. Työeläkevakuutusyhtiön johto saisi luovuttaa päätösvaltaansa vain työeläkevakuutusyhtiön palveluksessa oleville riippumattomille henkilöille ja yhtiön puolesta sijoituspäätöksiä valmistelevien henkilöiden olisi oltava riippumattomia muista tahoista.

Keskeisillä työnantajia edustavilla keskusjärjestöillä ja keskeisillä palkansaajia edustavilla keskusjärjestöillä olisi oikeus vaatia yhden tilintarkastajan valitsemista työeläkevakuutusyhtiöön.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä olisi mahdollisuus kieltää työeläkevakuutusyhtiön vakuutuskannan luovuttaminen, jos se ei olisi työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua.

3. Esityksen vaikutukset

Tähän lakiehdotukseen sisältyvillä uusilla säännöksillä ei ole julkisyhteisöihin kohdistuvia organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia tai vaikutuksia eri kansalaisryhmien asemaan. Esityksen taloudelliset vaikutukset liittyvät lähinnä päätösvallan ja sijoitustoiminnan eriyttämiseen jo toiminnassa olevien työeläkevakuutusyhtiöiden osalta ja riippuvat kunkin vakuutusyhtiöryhmän osalta siitä, miten paljon yhteisiä toimintoja ryhmällä on tällä hetkellä.

4. Asian valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 5 päivänä joulukuuta 1994 osastopäällikkö, ylijohtaja Tarmo Pukkilan selvittämään lakisääteisen työeläkejärjestelmän toimivuuden varmistamiseksi kiireellisesti vaadittavat lainsäädäntötoimenpiteet ja lähiajan muut kehittämistarpeet. Selvitysmies Pukkilan tehtävänä oli valmistella esitys lakisääteisessä työeläkejärjestelmässä kiireellisesti vaadittavista lainmuutoksista.

Selvitysmiehen tuli erityisesti kiinnittää huomiota työeläkevakuutusta harjoittavia vakuutusyhtiöitä koskevan lainsäädännön mahdolliseen eriyttämistarpeeseen ja yhtiöitä koskevan toiminnan perusperiaatteisiin. Lisäksi tuli ottaa huomioon työeläkevarojen sijoitustoiminnan yleisten perusteiden, sijoitustoiminnan riippumattoman hallinnon sekä sijoitustoiminnan valvonnan ja raportoinnin kehittämistarve. Myös varojen jakautuminen yhtiön omistajien ja vakuutuksenottajien kes-

ken sekä eläkevakuutusyhtiöiden valvonnan tehostaminen olivat selvitystyön kohteena.

Selvitysmies Pukkilan oli työnsä aikana pidettävä yhteyttä työmarkkinaosapuoliin ja työeläkelaitoksiin. Tiiviin yhteydenpidon ohella selvitysmies suoritti laajan kyselyn, joka osoitettiin työeläkejärjestelmän eri osapuolten lisäksi myös eräille tutkimuslaitoksille.

Työnsä tulokset selvitysmies jätti raporttina sosiaali- ja terveysministeriölle toukokuun 9 päivänä 1995.

Sosiaali- ja terveysministeriö kutsui 8 päivänä syyskuuta 1995 eduskunnan varapuhemiehen Matti Louekosken selvitysmieheksi, jonka tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä tai muuten tarpeellisiksi nähtävistä työeläkeyhtiöiden asemaa koskevan lainsäädännön muutoksista.

Selvitystyön aikana selvitysmies Louekoski kävi neuvotteluja keskeisten työmarkkinajärjestöjen edustajien, työeläkeyhtiöiden johtohenkilöiden ja muiden alan johtavien asiantuntijoiden kanssa.

Selvitysmies Louekoski jätti muistionsa sosiaali- ja terveysministeriölle 28 päivänä kesäkuuta 1996.

Tämä esitys on valmisteltu selvitysmies Matti Louekosken muistion pohjalta virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavia vakuutusyhtiöitä ja keskeisiä työnantajia ja palkansaajia edustavia keskusjärjestöjä on kuultu asian valmistelun yhteydessä.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Nyt annettavassa hallituksen esityksessä pyritään toteuttamaan ne lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden hallintoa ja sijoitustoiminnan järjestämistä koskevat selvitysmies Matti Louekosken muistioon perustuvat ehdotukset, joita ei jo ehdotettu toteutettavaksi hallituksen esityksen 241/1996 yhteydessä. Uuteen säädettäväksi ehdotettuun lakiin sisältyvät myös kaikki hallituksen esityksessä 241/1996 vakuutusyhtiölakiin otettavaksi ehdotetut säännökset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 1 momentin mukaan lakia sovellettaisiin suomalaiseen keskinäiseen vakuutusyhtiöön ja vakuutusosakeyhtiöön, jonka toiminta käsittää joko pelkästään työntekijäin eläkelaissa TEL (395/1961) tai sekä TEL:ssä että yrittäjien eläkelaissa YEL (468/1969) tarkoitetun lakisääteisen eläkevakuutusliikkeen harjoittamisen. Tällaisia vakuutusyhtiöitä kutsuttaisiin tässä laissa työeläkevakuutusyhtiöiksi.

Työntekijäin eläkelain 3 §:n 1 momentin mukaan työnantajalla on oltava lain tarkoittaman eläketurvan järjestämistä varten joko eläkevakuutus kotimaisessa vakuutusyhtiössä tai vakuutuskassalain (1164/1992) mukaisessa eläkekassassa taikka sitten työnantajalla on oltava eläketurvan järjestämistä varten eläkesäätiölain (1774/1995) mukainen eläkesäätiö. Yrittäjien eläkelain 2 §:n 1 momentin mukaan taas yrittäjä on velvollinen ottamaan eläketurvaansa varten vakuutuksen työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavasta eläkelaitoksesta tai sellaisesta vakuutuskassalain mukaisesta eläkekassasta, joka harjoittaa yksinomaan yrittäjien eläkelaissa tarkoitettua toimintaa. Työntekijäin eläkelain tarkoittamaa eläkevakuutustoimintaa harjoittavia vakuutusyhtiöitä, eläkekassoja ja eläkesäätiöitä kutsutaan työntekijäin eläkelaissa yleisesti eläkelaitoksiksi.

Nyt säädettäväksi ehdotettuun lakiin sisältyisi eräitä vain työeläkevakuutusyhtiöitä koskevia erityissäännöksiä. Siltä osin kuin tässä laissa ei toisin säädettäisi, sovellettai-

siin työeläkevakuutusyhtiöihin edelleen vakuutusyhtiölain (1062/1979) ja osakeyhtiölain (734/1978) säännöksiä.

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat osin vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 a §:ää. Niihin on kuitenkin tehty tämän lain säätämisestä johtuvat tarpeelliset muutokset.

2 §. *Työeläkevakuutusyhtiön toiminnan tarkoitus.* Työeläkeyhtiön toiminnan tarkoitusta ei ole aikaisemmin sisältynyt lain säännöksiin.

TEL-järjestelmän pohjaksi valittu ratkaisu, jonka mukaan eläketurvan järjestäminen toteutettiin hajautettuna, käyttäen hyväksi toimiluvan saaneita yksityisiä vakuutusyhtiöitä, eläkesäätiöitä ja eläkekassoja, perustui tällaisesta järjestelmästä saatuihin hyviin kokemuksiin ja tarkoituksenmukaisuussyihin. Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa hoitamaan ryhtyneiden vakuutusyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja eläkekassojen rooli oli alun alkaen selvästi hallinnollinen, eläketurvan toimeenpanoon liittyvä hoitotehtävä. Tässä suhteessa asetelma ei ole muuttunut vuosikymmenien kuluessa siitäkään huolimatta, että eläkelaitoksille ja varsinkin työeläkevakuutusyhtiöille rahastoivan järjestelmän johdosta vastuuvelan katteeksi kertyneiden varojen määrä on kasvanut Suomen kansantalouden mittasuhteetkin huomioon ottaen varsin suureksi. Työeläkevakuutusyhtiöiden merkityksen jatkuva kasvaminen on pikemminkin johtanut siihen, että yhteisen edun kannalta on tullut välttämättömäksi määritellä työeläkeyhtiöiden toiminnan tarkoitusta lainsäädännön tasolla entistä selkeämmin.

Ehdotuksen mukaan työeläkevakuutusyhtiön tehtävänä olisi harjoittaa lakisääteistä eläkevakuutusliikettä hoitamalla TEL:n ja YEL:n mukaisen lakisääteisen eläketurvan toimeenpanoa ja yhtiölle tätä varten kertyviä varoja vakuutusten käsittämät edut turvaavalla tavalla.

3 §. *Työeläkevakuutusyhtiön toiminta.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, ettei työeläkevakuutusyhtiö saisi harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin TEL:n ja YEL:n mukaista toimintaa ja niihin suoranaisesti liittyvää jälleenvakuutusta. Säännös vastaa voimassa olevan TEL:n 3 §:n 4 momentin sisältöä.

4 §. *Omistus toisessa työeläkevakuutusyhtiössä.* Pykälän 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiöltä kiellettäisiin periaatteessa kokonaan toisen työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden tai takuuosuuksien omistaminen. Pykälän 1 momentin toisen lauseen mukaan omistus voitaisiin kuitenkin sallia, jollei sosiaali- ja terveysministeriö katsoisi omistuksen vaarantavan työeläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Tässä säännöksessä on pyritty ottamaan huomioon tilanteet, joissa työeläkevakuutusyhtiö esimerkiksi oman organisaationsa sisäisistä tarpeista lähtien jakautuisi useammaksi yhtiöksi. Tällöin olisi epätarkoituksenmukaista kieltää emoyhtiöltä, joka olisi työeläkevakuutusyhtiö, tytäryhtiöiden omistaminen. Tärkeätä säännöksen tulkinnan kannalta kuitenkin olisi, että sosiaali- ja terveysministeriö valvontaviranomaisena olisi oikeutettu harkitsemaan, milloin tällainen omistus olisi hyväksyttävissä.

Pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettuun omistukseen laskettaisiin mukaan myös sellaiset osakkeet ja niiden tuottama äänimäärä, jotka työeläkevakuutusyhtiö voi optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla merkitä.

5 §. *Omistus vieraalla toimialalla.* Pykälän 1 momentin säännös vastaa pääosin voimassa olevan vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:n 4 momentin ensimmäistä virkettä. Toisin kuin muiden vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölaissa säädetään, työeläkevakuutusyhtiö ei kuitenkaan ilman sosiaali- ja terveysministeriön lupaa saisi omistaa osakeenemmistöä tai enemmistöä kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä rahastoyhtiössä. Rahastoyhtiön omistus on näin ehdotettu eriytettäväksi luotto- ja rahoituslaitoksen omistamisesta, josta säädetään pykälän 2 momentissa. Rahastoyhtiöt hoitavat tavallisesti niiden huostaan uskottuja sijoitusvaroja eivätkä varsinaisesti omista niiden hoidossa olevaa omaisuutta. Tästä syystä on pidetty tarkoituksenmukaisena ehdottaa sallittavaksi vähemmistöomistus rahastoyhtiössä, jonka luonteeseen kuuluu vain sijoitettujen varojen hoitotehtävä. Työeläkeyhtiöillä voi vastaisuudessa olla itselläänkin tarvetta perustaa rahastoyhtiöitä sijoittamaan työeläkeyhtiön omia varoja markkinoille. Riskien hajauttamisen kannalta tämä menetelmä voi olla hyvinkin käyttökelpoinen.

Lakiehdotuksen mukaan enemmistöomistukselle kuitenkin tarvittaisiin sosiaali- ja terveysministeriön lupa. Näin on pidetty tarpeellisena ehdottaa, jotta valvontaviranomainen voisi seurata työeläkevakuutusyhtiöiden toimintaa rahoitusmarkkinoilla siitäkin näkökulmasta, onko enemmistöosuuden hyväksyminen rahastoyhtiössä tulkittava työeläkeva-

kuutusyhtiön toimialan laajentamiseksi siltä kielletylle vieraalle toimialalle.

Työeläkevakuutusyhtiö voi harjoittaa vain työeläkevakuutustoimintaa ja siihen suoranaisesti liittyvää jälleenvakuutusta. Enemmistöosuuden omistaminen kokonaan muun alan yhtiöstä tai ratkaisevan vaikutusvallan muu hankkiminen tällaisesta yhtiöstä saattaa käytännössä merkitä sellaista vastuuta yhtiön toiminnasta, jota on jo pidettävä muun kuin työeläkevakuutusyhtiölle sallitun toiminnan harjoittamisena.

Kuten ennenkin pykälän säännökset sallisivat työeläkevakuutusyhtiön omistuksen toisessa vakuutusyhtiössä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että työeläkevakuutusyhtiö ei saisi ilman sosiaali- ja terveysministeriön lupaa omistaa yli kymmentä prosenttia osakkeista tai kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä julkisen valvonnan alaisessa luotto- tai rahoituslaitoksessa. Kehittyvillä pääomamarkkinoilla työeläkevakuutusyhtiöt tulevat vastaisuudessa ilmeisestikin olemaan luotto- ja rahoituslaitosten kilpailijoita. Myös työeläkevakuutusyhtiöiden ja luotto- ja rahoituslaitosten muodostamien konglomeraattien syntyminen olisi ilman rajoitustoimia mahdollista.

Jotta kilpailutilanteen syntyä ei tarpeettomasti vaikeutettaisi, ehdotetaan työeläkeyhtiöiden oikeudelle omistaa luotto- tai rahoituslaitoksia edellä mainittua rajoitusta. Rajoitukseen on tarkoitettu tehtäväksi poikkeus niin, että sosiaali- ja terveysministeriön luvalla tällainen omistus olisi mahdollinen.

Suomen varsin keskittyneillä luotto- ja rahoituslaitosmarkkinoilla 10 prosentin omistusoikeus merkitsee samalla huomattavaa päätösvaltaa luotto- ja rahoituslaitoksen hallinnossa. Omistuskiellolla on tarkoitettu rajata tätä vaikuttamisen mahdollisuutta varsinkin kun merkittävään osakeomistukseen tavallisesti liittyy oikeus, joskus suorastaan velvollisuus osallistua omistuksen kohteena olevan yhtiön hallintoon.

Pykälän 3 ja 4 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevan vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:n 4 ja 5 momenttia. Pykälän 4 momentin säännöstä ei kuitenkaan sovellettaisi pykälän 2 momentissa säädettyä 10 prosentin rajoitusta laskettaessa.

Pykälän 5 momentin mukaan edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun omistukseen laskettaisiin mukaan myös sellaiset osakkeet ja niiden tuottama äänimäärä, jotka työeläkevakuutusyhtiö voi optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla merkitä.

2 luku. Työeläkevakuutusyhtiön perustaminen

6 §. *Toimilupa.* Pykälän 1 momentin säännös sisältyy voimassa olevan työntekijäin eläkelain 3 §:n 3 momenttiin. Tässä lainkohdassa on säädetty ehdot, joiden tultua täytetyksi valtioneuvoston on myönnettävä toimilupa eläkevakuutusliikettä harjoittamaan aikovalle yhtiölle.

Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvosto voisi liittää toimilupaan vakuutuksenottajien ja vakuutettujen etujen turvaamiseksi, yhtiön vakaan toiminnan varmistamiseksi sekä työeläkevakuutustoiminnan terveen kehityksen edistämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Nyt voimassa olevan työntekijäin eläkelain 3 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen mukaan valtioneuvosto voi liittää toimilupaan ehtoja. Voimassa oleva säännös on varsin avoin. Nyt 2 momentissa ehdotetaan, että asetettaviin ehtoihin liitettäisiin määreitä, jotka täsmentäisivät ehtojen sisältöä. Pykälään sisältyvän lupaehtojen tarkistuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole muuttaa nyt vallitsevaa lupakäytäntöä. Pikemminkin kysymys on vain voimassa olevien säännösten täsmentämisestä. Nyt asiaa koskevat TEL:n 3 §:n 3—5 momentin säännökset ehdotetaan tässä yhteydessä kumottaviksi.

Koska työeläkeyhtiön toimilupaan liittyvistä kysymyksistä päättäminen kuuluu 1 momentin valtioneuvostolle, 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että valtioneuvostoon sovellettaisiin tällöin soveltuvin osin, mitä sosiaali- ja terveysministeriöstä säädetään vakuutusyhtiölain 2 luvun 5 a §:ssä toimiluvan antamisen ja 14 luvun 5 a §:ssä toimiluvan peruuttamisen osalta. Kysymys ei ole muutoksesta voimassa olevaan lakiin, sillä työntekijäin eläkelain 3 §:n 3 momentin mukaan työeläkeyhtiön toimilupaa koskevat asiat kuuluvat jo nykyisinkin valtioneuvostolle. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan näin ollen vain siirrettäväksi voimassa oleva vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 a §:n 3 momentin säännös.

3 luku. Työeläkevakuutusyhtiön osakkuus

7 §. *Omistajakontrolli.* Vakuutusyhtiölain 3 luvun 3 §:ssä on säädetty ilmoitusvelvollisuus jokaiselle, joka aikoo suoraan tai välil-

lisesti hankkia vakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia. Lisäksi on säädetty, että ilmoitusvelvollisuus alkaa, jos hankinnan johdosta omistus nousisi vähintään 10 prosenttiin vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta taikka olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10 prosentin osuutta kaikkien osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä tai että se muutoin oikeuttaisi käyttämään siihen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa. Ilmoitus on tehtävä etukäteen sosiaali- ja terveysministeriölle. Voimassa olevassa vakuutusyhtiölaissa ilmoitusvelvollisuutta säädellään edelleen tapauksissa, joissa hankinnan johdosta omistus aiottaisiin nostaa vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta.

Pykälän 1 momentin mukaan voimassa olevaan ilmoitusvelvollisuuteen tulisi muutos, jonka mukaan jokaisen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia tai luovuttaa työeläkeyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia on ilmoitettava siitä etukäteen sosiaali- ja terveysministeriölle. Voimassa olevasta laista poiketen ehdotettu ilmoitusvelvollisuus koskisi hankkimisen lisäksi myös luovutustilanteita. Lisäksi ehdotus kiristäisi ilmoitusvelvollisuutta niin, että velvollisuus olisi aina prosenttirajoista riippumatta sillä, joka aikoo hankkia tai luovuttaa työeläkeyhtiöiden osakkeita tai takuuosuuksia.

Välillisessä omistuksesta olisi tehtävä ilmoitus esimerkiksi tilanteessa, jossa aiottuna omistajana olisi tytäryhtiö tai henkilöllä olisi määräämisvalta yhteisössä, joka aikoisi hankkia työeläkevakuutusyhtiön osakkeita.

Ilmoitusvelvollisuuden laajentaminen hankkimisen lisäksi myös luovutustilanteisiin on perusteltua siksi, että työeläkeyhtiöiden osuuksien luovuttamisen seuranta näin varmistettaisiin sekä luovuttajan että vastaanottajan toimesta. Ilmoitusvelvollisuuden laajentaminen hankkimisen lisäksi myös luovutustilanteisiin varmistaisi valvontaviranomaisen, sosiaali- ja terveysministeriön tiedonsaannin. Toisen osapuolen lainvastainen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti ei estäisi valvontaviranomaisen tiedonsaantia.

Ilmoitusvelvollisuuden ulottaminen jokaiseen osakkeiden tai takuuosuuksien hankkijaan ja luovuttajaan ilman vaikutusvaltaan liittyviä prosenttirajoituksia on katsottu tarpeelliseksi työeläkeyhtiöiden toiminnan ketjuuntumisen estämiseksi. Koko TEL-järjestelmän toiminta-ajan työeläkevakuutustoiminta on perustunut hajautettuun järjestelmään, jota halutaan näin perustellulla ehdotuksella edelleen tukea ja voimistaa.

Pykälän 2 momentti vastaa vakuutusyhtiölain 3 luvun 3 §:n 3 momentin säännöstä.

Pykälän 3 momentti vastaa vakuutusyhtiölain 3 luvun 4 §:n 1 momentin säännöstä.

Pykälän 4 momentti vastaa vakuutusyhtiölain 3 luvun 4 §:n 2 momentin säännöstä, joka lisättiin vakuutusyhtiölakiin vuonna 1993 (752/93) ja muutettiin nykyisen sisältöiseksi vuonna 1995 (389/95). Säännös perustuu kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin 15 artiklan 4 kohdan ja kolmannen henkivakuutusdirektiivin 14 artiklan 4 kohdan säännöksiin, joiden mukaan jäsenvaltioiden tulee vaatia, että jos omistuksen hankinnan jälkeen omistajan tai omistajien toiminta vaikuttaa todennäköisesti vakuutusyrityksen varovaista ja vakaata johtamista vastaan, valtion toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet tällaisen tilanteen lopettamiseksi. Kyse on laillisuusharkinnasta, joten ministeriön päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

8 §. *Oikeus saada tietoja työeläkevakuutusyhtiön omistajilta.* Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 3 luvun 7 §:n säännöstä.

4 luku. Yhtiön johto

9 §. *Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvosto ja hallitus.* Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat hallituksen esityksessä 241/1996 vakuutusyhtiölakiin lisättäväksi ehdotetun 7 luvun 8 §:n säännöstä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi hallituksen jäsenen pätevyysvaatimuksista. Säännös merkitsisi sitä, että työeläkevakuutusyhtiön hallituksen jäsenille asetettaisiin tiukemmat pätevyysvaatimukset kuin muiden vakuutusyhtiöiden hallituksen jäsenille, joilta vaaditaan vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan hyvämaineisuuden lisäksi sellaista yleisen vakuutustoiminnan tuntemusta kuin vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen jäseniltä vaadittaisiin nimenomaan riittävää työeläkevakuutustoiminnan tuntemusta. Lisäksi hallituksessa kokonaisuutena arvioiden olisi oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Tämä merkitsisi sitä, että vaikka kaikilta jäseniltä ei vaadittaisi syvällistä sijoitustoiminnan asiantuntemusta, hal-

lintoneuvoston olisi hallitusta valitessaan varmistuttava siitä, että hallitukseen kuuluisi riittävä määrä myös sijoitustoimintaa riittävästi tuntevia henkilöitä.

10 §. *Hallituksen toiminnasta.* Hallituksen toiminta on ehdotuksessa tarkoitettu säänneltäväksi työeläkevakuutusyhtiön kannalta hyvin keskeiseksi. Tästä syystä ehdotetaan pykälän 1 momentissa, että työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat olisi valmisteltava hallituksessa. Lisäksi ehdotetaan, että hallituksen jäsenille olisi varattava tilaisuus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa.

Tavallisesti hallituksen asema kaikissa yhtiöissä on keskeinen. Tämä johtuu siitä, että hallitus on yhtiöteorian ja -lainsäädännön mukaisesti keskeisessä vastuussa yhtiön asioista ja hoitaa yhtiön operatiivista toimintaa yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Yhtiökokouksen valmistelun sitominen hallituksen päätöksiin ja valmistelun tulosten käsittelyn eräänlainen valvonta yhtiökokouksessa läsnäolo- ja puheoikeuden avulla pyrittäisiin korostamaan hallituksen asemaa työeläkevakuutusyhtiön asioiden hoidossa. Säännöksellä ei tästä huolimatta pyritä rajoittamaan osakkaiden oikeutta saada asia käsiteltäväksi yhtiökokouksessa.

Työmarkkinajärjestöt ovat yhdessä työeläkevakuutusyhtiöiden edustajien kanssa tekemillään keskusjärjestösopimuksilla sopineet yhtiön toiminnan kannalta keskeisten asioiden päätöksentekotavasta niin, että päätös tai päätösehdotus yhtiön osakepääoman muutoksista, fuusiosta, vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta, takuupääomasta, voitonjaosta tai sijoitussuunnitelmasta on tehtävä määräenemmistöllä, kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Sopimuksissa vahvistettu työmarkkinajärjestöjen yhteinen kanta on nyt tarkoitus sisällyttää pykälän 2 momenttiin.

Osa edellä luetelluista päätöksistä olisi lopullisesti tehtävä yhtiökokouksessa. Kun pykälän 1 momentin mukaan kaikki yhtiökokouksen asiat olisi valmistavasti käsiteltävä hallituksessa ja kun hallituksessa tehtävässä ehdotuksessakin vaadittaisiin määräenemmistöpäätös, pyritään tällä korostamaan mahdollisimman pitkälle ulottuvaa yhteisymmärrystä yhtiön toiminnan kannalta strategisessa päätöksenteossa.

11 §. *Toimitusjohtaja.* Pykälän 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä olisi oltava toimitusjohtaja, jonka nimittäisi hallitus tai hallintoneuvosto, siten kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään.

Jos yhtiöllä olisi varatoimitusjohtaja, häneen sovelletaan niitä kelpoisuus- ja muita vaatimuksia, mitä toimitusjohtajasta tässä laissa ja vakuutusyhtiölaissa on säädetty.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan lisäksi, että päätös toimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta olisi tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Työeläkevakuutusyhtiöiden suuren yhteiskunnallisen merkityksen ja erityisesti niiden hallintoelinten ehdotetun rakenteen vuoksi toimitusjohtajan asema yhtiön operatiivisena johtajana tulisi keskeiseksi. Toimitusjohtajan menestyksellisen toiminnan varmistamiseksi on pidetty tarpeellisena pyrkiä toimitusjohtajan nimittämismenettelyllä turvaamaan sellaisen toimitusjohtajan valinta, jonka tukena olisi mahdollisimman suuri enemmistö hänet nimittävän hallintoelimen jäsenistä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että nimitys- ja myös erotuspäätökseen tarvittaisiin kahden kolmasosan enemmistö. Asiaan on kiinnitetty huomiota aikaisemmin myös työmarkkinajärjestöjen tekemässä keskusjärjestösopimuksessa, jonka sisällön mukainen ehdotus on.

Ehdotuksen mukaan toimitusjohtajalta hyvämaineisuuden lisäksi vaadittaisiin riittävää työeläkevakuutustoiminnan tuntemusta. Kelpoisuusvaatimuksissa hänen kohdallaan yhdistyisivät laaja-alainen työeläketoiminnan ja teknillisluontoisempi vakuutustoiminnan tuntemus. Lisäksi toimitusjohtajalta edellytettäisiin riittävää sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemusta.

12 §. *Johdon erityiset kelpoisuusvaatimukset.* Pykälän 1 momentti vastaa sisällöstään voimassaolevan vakuutusyhtiölain 3 §:n 2 momentin säännöstä.

Lakiehdotuksen mukaan hallintoneuvoston ja hallituksen kaikkien jäsenten lukumäärästä enemmistön on oltava henkilöitä, jotka eivät ole saman luotto- tai rahoituslaitoksen hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniä. Ehdotus vastaa voimassa olevaa vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:n 3 momentin säännöstä. Säännöksen tarkoituksena on turvata, ettei jonkin ulkopuolisen, tässä tapauksessa kilpailevan finanssimarkkinoilla toimivan yrityksen johto enemmistöllään miehitä työeläkevakuutusyhtiön hallintoa. Luotto- tai rahoituslaitosten lisäksi säännös koskee myös muita vakuutusyhtiöitä taikka luotto- tai rahoituslaitoksen tai vakuutusyhtiön kanssa samaan

konserniin kuuluvia yhtiötä.

Myös työeläkevakuutusyhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenen jäsenyys toisen työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvostossa tai hallituksessa olisi pykälän 3 momentin mukaan kielletty.

Säännösehdotuksen taustalla on työeläkevakuutusyhtiöiden kasvava merkitys sekä talouselämässä että tärkeän sosiaalipolitiikan lohkon hoitajana. Työeläkevakuutusyhtiön itsenäisen toiminnan, muun muassa sijoituspäätösten kannalta olisi kohtuutonta, jos yhtiön hallitus olisi jonkin kilpailevan yhtiön tai yhteisön edustajien enemmistön hallussa.

Pykälän 4 momentin mukaan toimitusjohtaja ei saisi olla luotto- tai rahoituslaitoksen tai toisen työeläkevakuutusyhtiön tai muun vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön johdossa, palveluksessa tai tilintarkastajana. Säännös olisi osittain sama, mikä vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:n 3 momentissa koskee toimitusjohtajaa nykyisinkin.

Poikkeuksena toimitusjohtajaa koskevaan sääntöön ehdotetaan 4 momentissa kuitenkin sallittavaksi sellainen hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenyys vakuutusyhtiössä, joka olisi työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiö tai jonka osake- tai takuupääomasta työeläkevakuutusyhtiö omistaa vähintään 20 prosenttia ja määrän, joka vastaa vähintään 20 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä. Samoin toimitusjohtaja voisi olla jäsenenä sellaisen vakuutusyhtiön hallituksessa tai hallintoneuvostossa, joka harjoittaa ainoastaan luottovakuutusliikettä ja sen jälleenvakuutusta ja jonka omistajina on useita, siis vähintään kolme, työeläkevakuutusyhtiötä. Tällainen vakuutusyhtiö on eläketurvakeskuksen ja työeläkelaitosten omistama Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Momentissa tarkoitettuja poikkeuksia on pidetty tarpeellisena, jotta työeläkevakuutusyhtiön intressit tulisivat riittävästi valvotuksi tällaisissa yhtiöissä.

5 luku. Tilintarkastus

13 §. *Tilintarkastus.* Sen lisäksi, mitä tilintarkastuksesta vakuutusyhtiölain 9 luvussa säädetään, ehdotetaan lakiin otettavaksi erityissäännös keskeisien työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen oikeudesta vaatia yhden tilintarkastajan asettamista työeläkevakuutusyhtiöön osallistumaan tilintarkastukseen muiden tilintarkastajien ohella. Kun työmarkkinaosapuolten edustajat ovat keskeisesti mukana työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnossa, on pidetty tarkoituksenmukaisena antaa näille osapuolille tarvittaessa mahdollisuus vaikuttaa myös tilintarkastajan valintaan. Ehdotettua järjestelyä puoltaa työeläkevakuutusyhtiön varojen omistusta koskevan 21 §:n sääntely.

Keskusjärjestöjen olisi esitettävä vaatimuksensa tilintarkastajan nimeämisestä yhtiökokoukselle, jolla kuitenkin säilyisi oikeus valita haluamansa tilintarkastajat. Ellei keskusjärjestöjen vaatimaa tilintarkastajaa valittaisi, yksi tai useampi keskusjärjestö voisi tehdä sosiaali- ja terveysministeriölle hakemuksen tilintarkastajan määräämisestä. Ministeriö voisi harkita, myöntyisikö se hakemukseen työeläkevakuutusyhtiön hallitusta kuultuaan.

6 luku. Vastuuvelka

14 §. *Vastuuvelka.* Pykälä vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n 1—3 momenttia, sellaisina kuin pykälän 2 momenttia on ehdotettu muutettavaksi hallituksen esityksessä 241/1996.

15 §. *Vastuuvelan kate.* Selvyyden vuoksi pykälän 1 momentissa todetaan, että vastuuvelan katteen osalta noudatetaan edelleen vakuutusyhtiölain säännöksiä.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 7 momenttia.

7 luku. Toimintapääoma

Lakiin ehdotetaan otettavaksi kaikki työeläkevakuutusyhtiön toimintapääomaa koskevat säännökset. Täten vakuutusyhtiölain 11 lukua, joka koskee muita vakuutusyhtiöitä, ei enää ollenkaan sovellettaisi työeläkevakuutusyhtiöihin.

16 §. *Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma.* Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 11 luvun 1 §:ää, sellaisena kuin se on muutettuna hallituksen esityksessä 241/1996.

17 §. *Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä.* Pykälä vastaa vakuutusyhtiölakiin hallituksen esityksessä 241/1996 lisättäväksi ehdotettua 11 luvun 6 a §:ää.

18 §. *Siirrot osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen.* Pykälä vastaa vakuutusyhtiölakiin hallituksen esityksessä 241/1996 lisättäväksi ehdotettua 11 luvun 6 b §:ää.

19 §. *Työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuden järjestäminen.* Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutusyhtiölain 11 luvun 7 §:ää.

20 §. *Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma ja lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.* Pykälä vastaa vakuutusyhtiölakiin hallituksen esityksessä 241/1996 lisättäväksi ehdotettua 14 luvun 5 c §:ää.

8 luku. Voitonjako ja yhtiön varojen muu käyttö

21 §. *Työeläkevakuutusyhtiön varojen omistus.* Pykälä vastaa vakuutusyhtiölakiin hallituksen esityksessä 241/1996 lisättäväksi ehdotettua 12 luvun 1 a §:ää.

22 §. *Voitonjako osakkaille.* Pykälä vastaa työeläkevakuutusyhtiön osalta voimassa olevan vakuutusyhtiölain 12 luvun 1 §:ää.

23 §. *Voitonjaon rajoitukset.* Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 12 luvun 2 §:n 1 ja 2 momenttia, sellaisena kuin ne ovat muutettuina hallituksen esityksessä 241/1996.

24 §. *Omaisuuden käyttö.* Pykälän 1 momentti vastaa osin voimassa olevan vakuutusyhtiölain 12 luvun 4 §:n 1 momenttia. Säännös on kuitenkin jonkin verran tiukempi kuin vakuutusyhtiölain vastaava säännös.

Pykälän 2 momentti vastaa vakuutusyhtiölain 12 luvun 4 §:n 2 momentin säännöstä.

25 §. *Lainan antaminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi varsin tiukkoja ehtoja rahalainan antamisesta työeläkevakuutusyhtiön lähipiiriin kuuluville yhtiöille, yhteisöille tai henkilöille. Siinä tapauksessa, että lainaa ylipäätänsä voitaisiin antaa tähän lähipiiriin kuuluville, voisi lainoitus tapahtua vain takausta tai muuta turvaavaa vakuutta vastaan ja vain niistä varoista, jotka viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisesti ovat vapaata omaa pääomaa. Edelleen säännös rajoittaisi lainan antamista yhtiössä toimivien ja pykälässä lueteltujen henkilöiden aviopuolisolle, veljelle tai sisarelle tai muille heihin läheisessä suhteessa oleville henkilöille.

Säännöksessä on rajoitettu lainanantoa voimassa olevan vakuutusyhtiölain 12 luvun 5 §:ssä säädettyä laajemmin. Niitä lainanottajia, joiden lainoja rajoitus koskisi, olisivat myös työeläkevakuutusyhtiön osakkeenomistajat tai takuupääoman omistajat sekä yhtiöt, jotka kuuluvat työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin. Rajoitukset koskisivat myös näiden yhtiöiden hallintoelimissä toimivia ja heidän lähipiiriinsä kuuluvia henkilöitä.

Työeläkevakuutusyhtiön toiminta ja toimiala on lain 2 ja 3 §:ssä rajoitettu Myös 24 §:n 1 momentissa on yhtiön omaisuuden käyttöä rajoitettu. Tästä syystä pykälässä kiellettäisiin työeläkevakuutusyhtiöltä vakuuden antaminen muun kuin sen omaan konserniin kuuluvan yhtiön velvoitteista. Vahinkovakuutusyhtiöissä sen sijaan yhtiön toimialaan voi kuulua luottovakuutusliikkeen harjoittaminen missä yhtiö ottaa vieraan yhtiön riskejä kannettavakseen luottovakuutuksen muodossa. Ministeriö määräisi tarkemmin vakuuden antamiseen liittyvistä ehdoista. Tarkoitus on, että vakuuden vastavakuutena käytettäisiin tässä momentissa mainittua talletuspankin takausta tai muuta turvaavaa vakuutta.

Pykäläehdotuksen 1 momentin rajoitus, jonka mukaan lainoja voidaan myöntää vain taseen osoittaman vapaan oman pääoman puitteissa ei kuitenkaan pykälän 3 momentin mukaan koskisi sellaista rahalainaa, joka perustuu työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuksen vakuutusmaksuihin. Näin on haluttu nostaa lain tasolle määräys takaisinlainauksesta. Tällainen määräys on laista puuttunut, vaikka takaisinlainausta on pidetty eräänä työeläkeyhtiöiden lainanannon perustyyppinä.

Pykälän 3 momentin mukaan rahalainan antaminen olisi 1 momentin estämättä sallittu myös sellaiselle yhtiölle, jonka toimintaa voidaan pitää työeläkevakuutusyhtiön toimintaan liittyvänä. Tällainen yhtiö voisi olla esimerkiksi työeläkeyhtiön suorassa omistuksessa oleva alihankintayhtiö, kuten atk-palveluyksikkö tai esimerkiksi kiinteistönhuoltoyhtiö. Myös asunto- tai kiinteistöyhtiölle myönnettävät rahalainat olisivat 1 momentin estämättä sallittuja. Jos kyseessä oleva yhtiö on työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiö, olisi luotonotossa otettava huomioon myös sosiaali- ja terveysministeriön asiaa koskevat ohjeet.

Myös tällaisilla lainoilla olisi oltava 1 momentisa tarkoitettu vakuus.

9 luku. Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan järjestäminen.

26 §. *Sijoitustoiminnan järjestäminen.* Vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n 2 momenttia, jossa säännellään, mitä vastuuvelkaa katetta-

essa on otettava huomioon, sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin. Tämän säännöksen täydennykseksi ehdotetaan pykälän 1 momenttiin otettavaksi säännös, jonka mukaan työeläkeyhtiön kaikki, myös vastuuvelan katteen ylittävät varat, on sijoitettava toisaalta niin tuottavasti kuin on mahdollista ryhtymättä yhtiön varojen menettämiseen mahdollisesti johtaviin liian riskipitoisiin sijoituksiin. Työeläkevakuutusyhtiön varoja olisi hoidettava riittävää huolellisuutta noudattaen.

Pykälän 2 momentin mukaan raha- ja muut työeläkevakuutusyhtiön varat olisi pidettävä erillään muiden yhteisöjen tai säätiöiden varoista.

Pykälän 3 momentissa kiellettäisiin työeläkeyhtiön varainhallinnan ja maksuliikenteen järjestäminen yhteisesti jonkin toisen yhteisön tai säätiön kanssa. Täten niin sanotun konsernitilin käyttö ei olisi enää mahdollista.

Jotta käytännön tarpeet otettaisiin huomioon, pykälän 4 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voisi kuitenkin antaa määräykset, joissa säädettäisiin niistä tilanteista, joissa 3 momentin pääsäännöstä voitaisiin poiketa. Poikkeaminen tulisi kyseeseen esimerkiksi, jos kyseessä olisi niin kutsuttu selvitystili, jolla olevien varojen määrä olisi vähäinen ja se aika, jossa varat siirrettäisiin kunkin yhteisön tilille, olisi mahdollisimman lyhyt.

27 §. *Sijoitustoiminnan valmistelu ja tekeminen.* Tärkein syy tämän lakiesityksen antamiseen on pyrkiä paremmin varmistamaan eläkevakuutustoiminnan itsenäisyys suhteessa muuhun vakuutustoimintaan sekä nimenomaisesti työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan itsenäisyyden varmistaminen. Tätä koskevat säännökset sisältyvät lain 27 §:än, jonka 1 momentissa todettaisiin pykälän pääperiaate, jonka mukaan työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan olisi oltava itsenäistä, ja se tapahtuisi työeläkevakuutusyhtiön omista lähtökohdista. Lisäksi tässä momentissa säädettäisiin, että yhtiöllä olisi oltava sijoitustoimintaa varten riittävä oma henkilöstö, niin että yhtiö pystyisi vastaamaan pääsääntöisesti kaikista sijoitustoimintaan liittyvistä osatoiminnoista.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että hallintoneuvosto, hallitus tai toimitusjohtaja eivät saisi luovuttaa päätösvaltaansa työeläkeyhtiön sijoitustoimintaan liittyvissä asioissa yhtiön ulkopuolisille henkilöille. Ulkopuolisina henkilöinä pidettäisiin kaikkia muita kuin yhtiön toimitusjohtajaa tai muuta yhtiön palveluksessa olevaa henkilökuntaa. Nämä eivät saisi samanaikaisesti olla työsopimukseen tai muuhun sopimukseen, esimerkiksi konsulttisopimukseen, perustuvassa tai muussa riippuvuussuhteessa toiseen yhteisöön tai säätiöön. Säännöksen tarkoituksena on korostaa yhtiön omaehtoista päätöksentekoa ja yhtiön asioiden hoidon itsenäisyyttä ja riippumattomuutta yhtiön toiminnan tavoitteille vieraista tarkoitusperistä. Parhaiten näiden tavoitteiden on katsottu voivan toteutua niin, etteivät yhtiön vastuunalaiset toimihenkilöt olisi riippuvaisia työeläkeyhtiön kilpailijoista, tai muista yhteisöistä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, etteivät sijoituspäätöksiä valmistelevat henkilöt työeläkeyhtiössä saisi olla samaan aikaan työsopimukseen tai muuhun sopimukseen perustuvassa tai muussa riippuvuussuhteessa muuhun yhteisöön tai säätiöön. Sijoituspäätöksen valmistelijalla tarkoitetaan henkilöä, joka kokoaa ja analysoi sijoituksia koskevat tiedot sekä tekee sijoituksia koskevat esitykset päätöksentekoa varten.

Käytännössä työeläkeyhtiön sijoitussuunnitelmat laaditaan yhtiön asiantuntijaorganisaation toimesta ja esitellään asianmukaisesti päätöksentekijöille, yhtiön hallitukselle. Hallituksella ei tavallisesti ole mahdollisuutta syventyä kaikkiin sijoituspäätösten yksityiskohtiin ja ehtoihin. Tämän vuoksi pidetään tarpeellisena ehdottaa, että sijoituspäätöksiä valmistelevan organisaation tulisi pääasiallisesti olla yhtiön omaa henkilökuntaa. Siten on katsottu parhaiten turvattavan sijoitustoiminnan lähtökohdat työeläkeyhtiön omien intressien mukaisiksi.

Koska pykälä koskee sijoituspäätösten valmistelua ja tekemistä, säännös ei estäisi esimerkiksi markkinointi- tai myyntipalvelujen, atk-palvelujen, henkilöstö-, laskentatoimi-, lakiasian-, koulutus-, tai konttoripalvelujen ostamista toisilta vakuutusyhtiöiltä. Tämä ei kuitenkaan merkitsisi sitä, että varsinaiseen eläkevakuutustoimintaan liittyviä tehtäviä, kuten korvaustoimen hoitoa tai vakuutusten myöntämistä voitaisiin siirtää muiden hoidettavaksi.

Pykälän 4 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiö voisi, hallituksen niin päättäessä, ostaa varojenhoitopalveluja ja sijoitustoiminnan asiantuntijapalveluja yhtiön ulkopuolelta. Tällaisia palveluja olisivat esimerkiksi markkina-analyysien hankkimiseen ja

ulkomaiseen sijoitustoimintaan liittyvät asiantuntijapalvelut. Momentin säännös mahdollistaisi myös palvelujen oston rahastoyhtiöiltä. Koska pykälän 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiöillä olisi oltava sijoitustoimintaansa varten riittävä henkilöstö, nämä yhtiön ulkopuolelta ostettavat palvelut voisivat olla ainoastaan yhtiön omaa sijoitustoimintaa täydentäviä.

Työeläkevakuutusyhtiö voisi hankkia myös sijoitustoimintaan liittyviä aputoimintoja ja niihin rinnastettavia palveluja yhtiön ulkopuolelta. Tällaisia olisivat esimerkiksi luottotietojen toimittamiseen, yritystutkimuksiin sekä kiinteistöjen huoltoon liittyvät teknisluontoiset palvelut.

Pykälään 5 momentiin mukaan sosiaali- ja terveysministeriöllä olisi oikeus antaa pykälän soveltamista koskevia tarkempia määräyksiä.

28 §. *Sijoitussuunnitelma.* Työeläkeyhtiön sijoitussuunnitelman laatimisesta ei voimassa olevassa lainsäädännössä ole säännöksiä. Sosiaali- ja terveysministeriö on ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön vastuuvelan katteesta annetun asetuksen 14 §:n nojalla antanut määräykset sijoitussuunnitelman laatimisesta kussakin työeläkevakuutusyhtiössä hallituksen toimesta yhtiön oman hallinnon käyttöön. Lakiedotuksessa nostettaisiin sijoitussuunnitelman laatimisvelvollisuus lain tasolle.

Sijoitussuunnitelmassa olisi erityisesti otettava huomioon yhtiön harjoittaman vakuutusliikkeen luonne ja 19 §:ssä asetetut vaatimukset yhtiön toiminnalle. Suunnitelmaan olisi liitettävä yhtiön vakuutusmatemaatikon lausunto siitä, täyttääkö suunnitelma yhtiön vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset yhtiön sijoitustoiminnalle. Vakuutusmatemaatikon lausunto ehdotetaan vaadittavaksi riskianalyysin selkeyttämisen tarkoituksessa.

Sijoitussuunnitelman laatimisperiaatteille olisi saatava vuosittain työeläkeyhtiön hallintoneuvoston vahvistus. Tämä tarkoittaisi, että hallintoneuvosto voisi päättää vain hallituksen laatiman sijoitussuunnitelman laatimisperiaatteiden hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Säännösehdotuksella on haluttu korostaa suunnitelman periaatteellista merkitystä yhtiön toiminnan ohjaamisessa.

Lakiehdotuksen mukaan sijoitussuunnitelmasta olisi käytävä ilmi, miten työeläkeyhtiöille osakkuudesta johtuvia oikeuksia muissa yhtiöissä ja yhteisöissä käytetään sekä missä määrin ja keneltä työeläkevakuutusyhtiö ostaa 27 §:n 4 momentissa tarkoitettuja palveluja.

Suunnitelmassa olisi myös ilmoitettava niistä periaatteista, joita noudatetaan yhtiön luotonantoon nähden merkittäviä rahalainoja työeläkeyhtiön osakkaiden osakkeenomistajille tai takuuosuuksien omistajille annettaessa. Lakiehdotuksen rahalainan antamista koskevassa 25 §:ssä on ehdotettu varsin tarkkoja rajauksia yhtiön lainanantoon. Lainanantoa koskevan ehdotuksen rajoitusten ulkopuolella jäisivät kuitenkin ne työeläkeyhtiön omistajien osakkaat, joilla tosiasiassa voisi olla merkittävääkin vaikutusta työeläkeyhtiön toimintaan. Näiden osakkaiden, osakkeenomistajien ja takuupääoman omistajien merkittävien lainojen myöntämisen periaatteet olisi sijoitussuunnitelmassa ilmoitettava.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan annettavaksi sosiaali- ja terveysministeriölle valtuus antaa tarkempia määräyksiä pykälän soveltamisesta.

10 luku. Vakuutuskannan luovuttaminen

29 §. *Vakuutuskannan luovuttaminen.* Työeläkevakuutusyhtiön vakuutuskannan tai sen osan luovuttamiseen sovelletaan nykyisin vakuutusyhtiölain 16 luvun säännöksiä, jotka koskevat myös henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden kannanluovutuksia. Laissa ei ole työeläkevakuutusyhtiöiden erityisaseman edellyttämiä erityissäännöksiä.

Lakiehdotuksen mukaan työeläkevakuutusyhtiön vakuutuskanta tai osa siitä voitaisiin luovuttaa toiselle työeläkevakuutusyhtiölle sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella. Suostumuksen antamisen edellytykset olisivat pääosin samat kuin muidenkin vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään. Työeläkevakuutusyhtiöiden kannanluovutuksia koskisi kuitenkin ministeriön tarkoituksenmukaisuusharkinnan mahdollistava säännös, jonka mukaan vakuutuskannan luovuttamisen olisi oltava työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua, jotta suostumus kannanluovutukseen voitaisiin antaa. Ministeriö voisi kieltää kannanluovutuksen esimerkiksi, jos se vähentäisi alan kilpailua, lisäisi riskinottoa tai toimisi yleensäkin hajautetun työeläkejärjestelmän periaatteita vastaan.

Edellä mainitun ehdon lisäksi ministeriön

suostumukseen tarvittaisiin laskelma, joka tehtäisiin luovuttavan yhtiön vastuuvelasta ja sen katteesta sekä yhtiön toimintapääomasta. Tällaista laskelmaa on pidetty tarpeellisena, jotta työeläkevakuutusyhtiön kannanluovutuksessa määriteltäisiin nykyistä tarkemmin, mikä osa yhtiön omaisuudesta on luovutuksen kohteena olevaa kateomaisuutta ja velat ylittävää nettovarallisuutta.

Pykälän 3 momentin mukaan yhtiön toimintapääoman se osa, joka vastaisi siirtyvää vakuutuskantaa ja kuuluisi siirtyvän kannan osalta vakuutuksenottajille lakiehdotuksen 21 §:n määritelmän mukaisesti, siirtyisi vastaanottavaan yhtiöön. Kysymyksessä olisi omaisuusjärjestely, jossa vakuutuskanta sille tulevine netto-omaisuusosuuksineen siirtyisi yhtiöstä toiseen. Tästä ei tulisi aiheutua kannan asemaa heikentäviä veroseuraamuksia, joten tältä osin elinkeinoverolakia olisi muutettava.

11 luku. Erinäiset säännökset

30 §. *Tilinpäätöstiedot.* Pykälän ensimmäinen virkettä vastaava säännös sisältyy voimassa olevan vakuutusyhtiölain 10 luvun 1 §:n 2 momenttiin. Lisäksi pykälä sisältää velvollisuuden eritellä konsernin sisäiset liiketoimet.

31 §. *Varojen haltuunotto.* Työeläkevakuutusyhtiön osalta säännös vastaa voimassa olevan vakuutusyhtiölain 14 luvun 6 §:ää.

32 §. *Työeläkevakuutusyhtiön vakuutusmatemaatikko.* Pykälässä säädettäisiin, että työeläkevakuutusyhtiössä vakuutusyhtiölain 18 luvun 8 §:ssä tarkoitettuna vakuutusmatemaatikkona toimiva henkilö voisi toimia samanaikaisesti toisen vakuutusyhtiön vakuutusmatemaatikkona vain erityisestä syystä ja asianomaisen ministeriön luvalla. Täten pääperiaatteena olisi, että kullakin työeläkevakuutusyhtiöllä olisi oltava oma vakuutusmatemaatikko. Työeläkevakuutusyhtiön vakuutusmatemaatikkona toimiva henkilö voisi sen sijaan edelleen toimia eläkesäätiön tai vakuutuskassan tai lailla perustetun eläkelaitoksen matemaatikkona.

33 §. *Säädettyjen markkamäärien tarkistaminen.* Tässä laissa säädettyjä markkamääriä voitaisiin asetuksella muuttaa yleisessä hintatasossa tapahtunutta kehitystä vastaavaksi.

12 luku. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

34 §. *Voimaantulo.* Työeläkeyhtiöistä annettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

35 §. *Yleiset siirtymäsäännökset.* Työeläkevakuutusyhtiöihin, joille on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty lupa harjoittaa lakisääteistä eläkevakuutusliikettä, sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen tätä lakia. Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus olisi täydennettävä tämän lain vaatimusten mukaiseksi. Jo toimivilla työeläkevakuutusyhtiöillä olisi oikeus jatkaa toimintaansa niiden toimiluparekisteriin merkityn toimiluvan mukaisesti.

36 §. *Omistusta ja peruspääomaa koskevat säännökset.* Sen estämättä, mitä tämän lain 4 ja 5 §:ssä säädetään, työeläkevakuutusyhtiö saisi edelleen omistaa ne osakkeet tai osuudet, jotka se sai laillisesti omistaa ennen tämän lain voimaantuloa. Jos työeläkevakuutusyhtiön omistamien osakkeiden tai osuuksien määrä tai laissa tarkoitettu määräysvalta ylittäisi lain voimaan tullessa laissa säädetyn enimmäismäärän, yhtiön osuus omistettavan yhteisön osakkeista, osuuksista tai määräämisvallasta ei saisi nousta lain voimaan tullessa olleesta määrästä. Jos työeläkevakuutusyhtiön osuus on lain voimaantulon jälkeen alentunut, mutta edelleen ylittää tässä laissa säädetyn enimmäismäärän, tämä osuus ei enää saisi nousta näin alentuneesta määrästä. Asianomainen ministeriö voisi hakemuksesta antaa luvan poiketa siitä, mitä 36 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämän lain 6 §:n 1 momentin säännöstä peruspääoman vähimmäismäärästä ei sovellettaisi jo toimiviin työeläkevakuutusyhtiöihin, mutta peruspääomaa ei kuitenkaan saisi yhtiökokouksen päätöksellä alentaa sanottua määrää pienemmäksi.

37 §. *Yhtiöjärjestyksen muuttaminen sekä hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpano.* Jo toimivan työeläkevakuutusyhtiön olisi kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta haettava asianomaisen ministeriön vahvistus tämän lain vaatimille yhtiöjärjestyksen muutoksille ja ilmoitettava muutos rekisteröintiä varten kahden kuukauden kuluessa ministeriön antamasta päätöksestä. Hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanon olisi täytettävä lain 9 §:n 2 momentin vaatimukset vuoden kuluessa siitä,

kun yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty kaupparekisteriin. Jollei vakuutusyhtiö ole noudattanut tämän momentin säännöksiä, asianomainen ministeriö voisi määrätä, ettei yhtiö saa myöntää uusia vakuutuksia.

Hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanon olisi täytettävä tämän lain 12 §:n 2—4 momentin vaatimukset kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

38 §. *Toimintapääoma sekä varojen omistus.* Ehdotettu pykälä vastaa sisällöltään hallituksen esitykseen 241/1996 sisältyvän vakuutusyhtiölain muuttamista koskevan lain voimaantulosäännnöksen 4 ja 5 momenttia.

39 §. *Sijoitustoiminnan järjestämistä koskevat siirtymäsäännökset.* Jo toimivan työeläkevakuutusyhtiön olisi järjestettävä toimintansa lain 26 §:n 2 ja 3 momentin sekä 27 ja 28 §:n mukaiseksi vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Asianomainen ministeriö voi tämän lain voimaantullessa toiminnassa olevan työeläkevakuutusyhtiön hakemuksesta erityisestä syystä myöntää poikkeuksia 27 §:n säännöksistä. Tällainen erityinen syy voisi olla esimerkiksi, jos yhtiön liikekulut suhteessa yhtiön toiminnan laajuuteen nousisivat muutoin kohtuuttoman suuriksi. Tällöin ministeriö voisi asettaa luvan myöntämiselle ehtoja, jotka koskisivat esimerkiksi sijoitustoiminnan päätöksentekovaltuuksia. Säännöksen tarkoituksena on, että toiminnassa oleville pienille työeläkevakuutusyhtiöille ei aiheutuisi kohtuuttomia haittoja uuden lain voimaantulosta ja helpottaa niiden mahdollisuuksia saattaa toimintansa sen edellyttämälle tasolle. Tällaisen työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja voisi erityisestä syystä ministeriön luvalla toimia myös toisen vakuutusyhtiön toimitusjohtajana. Ministeriö voisi poikkeusluvan myöntämiselle asettaa erityisiä ehtoja.

1.2. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta

1 luku. Yleisiä säännöksiä

3 a §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavat säännökset sisältyvät työeläkevakuutusyhtiöistä annettavaan lakiin.

2 luku. Vakuutusyhtiön perustaminen

5 §. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi, koska työeläkevakuutusyhtiön toimiluvasta ehdotetaan säädettäväksi TEL:n sijasta laissa työeläkevakuutusyhtiöistä.

7 luku. Yhtiön johto

3 §. Pykälän 3—5 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavat säännökset sisältyvät työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 12 §:n.

8 luku. Yhtiökokous

12 §. Pykälän 1 momentin viittausta ehdotetaan korjattavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain johdosta.

10 luku. Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

1 §. Pykälän 2 momentin toinen virke ehdotetaan siirrettäväksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain 30 §:n.

2 §. Pykälän 2 momentin säännös sellaisena, kuin se on ehdotettu muutettavaksi hallituksen esityksessä 241/1996, esitetään siirrettäväksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavaan lakiin, johon ehdotetaan otettavaksi vastuuvelkaa koskeva säännös työeläkevakuutusyhtiöiden osalta. Pykälä jää siten koskemaan muita kuin työeläkevakuutusyhtiöitä.

3 §. Pykälän 7 momentin säännös ehdotetaan siirrettäväksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain 15 §:än.

7 §. Pykälän 1 momentin viittausta ehdotetaan korjattavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain johdosta.

12 luku. Voitonjako ja yhtiön varojen muu käyttö

1 §. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta vastaava säännös sisältyy työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain 22 §:n, joten 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskee vain muita kuin työeläkevakuutusyhtiöitä.

2 §. Pykälän 2 momentin viittausta ehdotetaan muutettavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain johdosta.

14 luku. Vakuutusyhtiön valvonta

5 a §. Pykälän 1 momentin 5 kohdan viittausta ehdotetaan korjattavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain johdosta.

15 luku. Selvitystila ja purkaminen

1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti ja 20 §. Pykälien viittauksia ehdotetaan korjattavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain johdosta.

18 luku. Erinäisiä säännöksiä

3 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 §:n 5 kohta ja 5 §:n 3, 4 ja 6 kohta. Pykälien viittauksia ehdotetaan korjattavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain johdosta.

1.3. Laki työntekijäin eläkelain muuttamisesta

3 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus työeläkevakuutusyhtiöistä annettavaan lakiin. Pykälän 2 momentti ehdotetaan säilyvän entisellään. Pykälän 3, 4 ja 5 momenttiin sisältyvät säännökset ehdotetaan siirrettäväksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavaan lakiin.

12 a §. Pykälän 4 momentin viittausta ehdotetaan korjattavaksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettavan lain johdosta.

1.4. Laki lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 11 §:n muuttamisesta

11 §. Pykälän 2 momentin viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi työeläkeyhtiöistä annettavan lain johdosta. Lisäksi ehdotetaan, että myös laissa tarkoitetun työeläkekassan olisi laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään. Nykyään sijoitussuunnitelman laatimisvelvollisuus perustuu sosiaali- ja terveysministeriön määräyksiin.

1.5. Laki eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain 9 §:n muuttamisesta

9 §. Pykälän 2 momentin viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi työeläkeyhtiöistä annettavan lain johdosta. Lisäksi ehdotetaan, että myös laissa tarkoitetun eläkekassan olisi laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään. Nykyään sijoitussuunnitelman laatimisvelvollisuus perustuu sosiaali- ja terveysministeriön määräyksiin.

1.6. Laki maatalousyrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta

17 §. Pykälän 2 momentin viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi työeläkeyhtiöistä annettavan lain johdosta. Lisäksi ehdotetaan, että myös laissa tarkoitetun eläkelaitoksen olisi laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään. Nykyään sijoitussuunnitelman laatimisvelvollisuus perustuu sosiaali- ja terveysministeriön määräyksiin.

1.7. Laki merimieseläkelain 56 §:n muuttamisesta

56 §. Pykälän 2 momentin viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi työeläkeyhtiöistä annettavan lain johdosta. Lisäksi ehdotetaan, että myös laissa tarkoitetun eläkekassan olisi laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuin osin, mitä työeläkevkauutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään. Nykyään sijoitussuunnitelman laatimisvelvollisuus perustuu sosiaali- ja terveysministeriön määräyksiin. Samalla pykälän 3 momentin säännös ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Työeläkevakuutusyhtiöistä annettavaksi ehdotetun lain voimaantulosäännöksiä on selostettu lakiehdotuksen perustelujen yhteydessä.

1.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §
Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan suomalaiseen keskinäiseen vakuutusyhtiöön ja vakuutusosakeyhtiöön, jonka toiminta käsittää työntekijäin eläkelaissa (395/1961) taikka työntekijäin eläkelaissa ja yrittäjien eläkelaissa (468/1969) tarkoitetun lakisääteisen eläkevakuutusliikkeen harjoittamisen (*työeläkevakuutusyhtiö*).

Mitä vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) säädetään henkivakuutuksesta ja henkivakuutusliikettä harjoittavasta vakuutusyhtiöstä, koskee myös työeläkevakuutusyhtiötä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:ää, 2 luvun 2 §:n 1—3 ja 5 momenttia, 4 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 5 §:n 1, 2 ja 5 momenttia, 2 a lukua, 3 luvun 3, 4 ja 7 §:ää, 7 luvun 1 §:n 1 ja 2 momenttia, 2 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 3 a §:ää, 7 §:n 1 ja 3 momenttia, 10 luvun 2, 3 a ja 4 a §:ää, 11 lukua, 12 luvun 1 §:n 1 momenttia, 2, 4 ja 5 §:ää, 13 lukua, 14 luvun 1 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 ja 3 momenttia, 5 a §:n 2 momenttia, 5 b ja 6 §:ää, 16 luvun 3 §:n 3—5 momenttia ja 5 a—5 c §:ää sekä 18 luvun 9 §:n 2 momenttia.

2 §
Työeläkevakuutusyhtiön toiminnan tarkoitus

Työeläkevakuutusyhtiön tehtävänä on harjoittaa lakisääteistä eläkevakuutusliikettä hoitamalla 1 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukaisen lakisääteisen eläketurvan toimeenpanoa ja yhtiölle tätä varten kertyviä varoja vakuutusten käsittämät edut turvaavalla tavalla.

3 §
Työeläkevakuutusyhtiön toiminta

Työeläkevakuutusyhtiö ei saa harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin 1 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukaista toimintaa ja siihen suoranaisesti liittyvää jälleenvakuutusta. Työeläkevakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä on mainittava, mitä vakuutusta yhtiöllä on oikeus harjoittaa.

4 §
Omistus toisessa työeläkevakuutusyhtiössä

Työeläkevakuutusyhtiö ei saa ilman asianomainen ministeriön lupaa omistaa toisen työeläkevakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia. Ministeriö voi antaa luvan, jollei omistuksen katsota vaarantavan työeläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun omistukseen lasketaan myös sellaiset osakkeet ja niiden tuottama äänimäärä, jotka työeläkevakuutusyhtiö voi optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla merkitä.

5 §
Omistus vieraalla toimialalla

Työeläkevakuutusyhtiö ei saa ilman asianomaisen ministeriön lupaa omistaa muuta liikettä kuin vakuutusliikettä harjoittavassa osakeyhtiössä osake-enemmistöä tai enemmistöä kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, jollei yhtiön toimintaa voida pitää työeläkevakuutusliikkeeseen liittyvänä tai jollei yhtiö ole asunto- tai kiinteistöyhtiö.

Työeläkevakuutusyhtiö ei saa ilman asianomaisen ministeriön lupaa omistaa yli kymmentä prosenttia osakkeista tai kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä julkisen valvonnan alaisessa luotto- tai rahoituslaitoksessa.

Mitä edellä säädetään osake-enemmistöstä ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä osakeyhtiössä, sovelletaan myös vastaavaan

määräämisvaltaan muussa yhteisössä. Muuta liikettä kuin vakuutusliikettä harjoittavaa osakeyhtiötä tai muuta yhteisöä, jossa työeläkevakuutusyhtiöllä on enemmän kuin puolet osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai sitä vastaava määräämisvalta, kutsutaan jäljempänä tässä laissa sivuyhtiöksi.

Jos työeläkevakuutusyhtiö kuuluu vakuutusyhtiön konserniin, otetaan 1 momentissa säädettyä rajoitusta työeläkevakuutusyhtiöön sovellettaessa huomioon myös konserniin kuuluvien muiden yhtiöiden omistamat osakkeet ja määräämisvalta. Vastaavasti otetaan huomioon työeläkevakuutusyhtiön sivuyhtiölle sekä työeläkevakuutusyhtiön, työeläkevakuutusyhtiön konserniin kuuluvan yhtiön ja työeläkevakuutusyhtiön sivuyhtiön perustamalle tai niiden yhteydessä toimivalle eläkesäätiölle tai -kassalle kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta. Niin ikään otetaan huomioon sellaisille muille vakuutusyhtiöille kuuluvat osakkeet ja määräämisvalta, joiden osake- tai takuupääomasta työeläkevakuutusyhtiö tai työeläkevakuutusyhtiön konserniin kuuluvat yhtiöt omistavat vähintään 20 prosenttia ja määrän, joka vastaa vähintään 20 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä. Jos työeläkevakuutusyhtiöllä on merkittävästi toisen vakuutusyhtiön kanssa yhteistä johtoa ja hallintoa ja jos lisäksi sen toimintaa on järjestetty yhteisesti toisen vakuutusyhtiön kanssa, asianomainen ministeriö voi määrätä, että 1 momentin rajoitusta työeläkevakuutusyhtiöön sovellettaessa otetaan huomioon myös tällaisen muun vakuutusyhtiön omistamat osakkeet ja määräämisvalta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun omistukseen lasketaan myös sellaiset osakkeet ja niiden tuottama äänimäärä, jotka työeläkevakuutusyhtiö voi optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla merkitä.

2 luku

Työeläkevakuutusyhtiön perustaminen

6 §
Toimilupa

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava työntekijäin eläkelain taikka työntekijäin eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaisen toiminnan harjoittamista varten valtioneuvoston antama toimilupa, joka on voimassa Suomessa. Valtioneuvoston on myönnettävä toimilupa, jos aiotun vakuutusliikkeen tai vakuutusyhtiölain 2 luvun 2 §:n 4 momentissa tarkoitettujen yhtiön osakkaiden ei katsota vaarantavan eläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä, jos vakuutusyhtiön johto täyttää sille tässä laissa ja vakuutusyhtiölain 7 luvussa asetetut vaatimukset ja jos työeläkevakuutusyhtiön osakepääoma tai takuupääoma ja pohjarahasto yhteensä (*peruspääoma*) on vähintään 30 miljoonaa markkaa.

Valtioneuvosto voi liittää toimilupaan vakuutuksenottajien ja vakuutettujen etujen turvaamiseksi, yhtiön vakaan toiminnan varmistamiseksi sekä työeläkevakuutustoiminnan terveen kehityksen edistämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Mitä vakuutusyhtiölain 2 luvun 5 a §:ssä ja 14 luvun 5 a §:ssä säädetään asianomaisesta ministeriöstä, koskee soveltuvin osin valtioneuvostoa, kun kyse on työeläkevakuutusyhtiöstä.

3 luku

Työeläkevakuutusyhtiön osakkuus

7 §
Omistajakontrolli

Jokaisen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia tai luovuttaa työeläkevakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia, on ilmoitettava siitä etukäteen asianomaiselle ministeriölle.

Ilmoituksessa on annettava tarpeelliset tiedot ilmoituksen tekijästä ja aiotusta saannosta, ilmoituksen tekijän taloudellisesta asemasta ja aikaisemmasta omistuksesta kysymyksessä olevassa työeläkevakuutusyhtiössä sekä osakkeita tai takuuosuuksia koskevista sopimus- ja rahoitusjärjestelyistä. Ilmoituksen tekijän on ministeriön pyynnöstä annettava tämän vaatimat lisäselvitykset.

Asianomainen ministeriö voi kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus ja tarvittavat selvitykset on annettu ministeriölle, kieltää osakkeiden tai takuuosuuksien hankinnan, jos omistuksen katsotaan vaarantavan työeläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Ministeriöllä on oikeus asettaa omistukselle ehdot, joita ministeriö pitää tarpeellisina vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi.

Jos osakkeiden tai takuuosuuksien hankinnan jälkeen 1 momentissa tarkoitetun omistuksen katsotaan vaarantavan työeläkevakuutusyhtiön terveiden ja varovaisten liikeperi-

aatteiden mukaisen toiminnan, asianomainen ministeriö voi kieltää osakkeiden tai takuuosuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön työeläkevakuutusyhtiössä.

Osakkuutta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä vakuutusyhtiölain 3 luvun 5 ja 6 §:ssä säädetään.

8 §
Oikeus saada tietoja työeläkevakuutusyhtiön omistajilta

Asianomaisella ministeriöllä on oikeus saada työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuden valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja jokaiselta, joka suoraan tai välillisesti omistaa työeläkevakuutusyhtiön osakkeita tai takuuosuuksia.

4 luku

Yhtiön johto

9 §
Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvosto ja hallitus

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto, jonka valitsee yhtiökokous. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä.

Hallintoneuvostossa ja hallituksessa on oltava vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajia. Vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajat on valittava keskeisten työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajia on oltava yhtä monta ja heidän yhteismääränsä on oltava vähintään puolet hallintoneuvoston ja vastaavasti hallituksen koko jäsenmäärästä. Hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanosta ja valinnasta määrätään tarkemmin yhtiöjärjestyksessä.

Hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Mitä tässä laissa säädetään hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenestä, sovelletaan vastaavasti varajäseneen.

10 §
Hallituksen toiminnasta

Työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat on valmisteltava hallituksessa, jonka jäsenille on varattava tilaisuus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa.

Hallituksen päättäessä tai tehdessä ehdotusta yhtiön osakepääoman ja takuupääoman korottamisesta tai alentamisesta, sulautumisesta, vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta, takuupääomasta, voitonjaosta tai työeläkevakuutusyhtiön sijoitussuunnitelmasta on päätös tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä.

11 §
Toimitusjohtaja

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava toimitusjohtaja, jonka nimittää hallitus tai hallintoneuvosto sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään. Päätös toimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta on tehtävä kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. Jos yhtiöllä on toimitusjohtajan varamies (*varatoimitusjohtaja*), häneen sovelletaan, mitä tässä laissa ja vakuutusyhtiölaissa säädetään toimitusjohtajasta.

Toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava riittävä työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus.

12 §
Johdon erityiset kelpoisuusvaatimukset

Hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenenä tai toimitusjohtajana ei voi olla vajaavaltainen eikä konkurssissa oleva eikä myöskään henkilö, joka on määrätty liiketoimintakieltoon.

Hallintoneuvoston ja hallituksen kaikkien jäsenten lukumäärästä enemmistön on oltava henkilöitä, jotka eivät ole saman luotto- tai rahoituslaitoksen tai vakuutusyhtiön taikka niiden kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön palveluksessa taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniä.

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen ei saa olla toisen työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston tai

hallituksen jäsen.

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja ei saa olla luotto- tai rahoituslaitoksen tai toisen työeläkevakuutusyhtiön tai muun vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai jonkin edellä mainitun yhteisön palveluksessa eikä toimia jonkin edellä mainitun yhteisön tilintarkastajana. Tämä ei kuitenkaan koske hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenyyttä vakuutusyhtiössä:

1) joka on asianomaisen työeläkevakuutusyhtiön tytäryhtiö;

2) jonka osake- tai takuupääomasta työeläkevakuutusyhtiö omistaa vähintään 20 prosenttia ja määrän, joka vastaa vähintään 20 prosenttia yhtiön kaikkien osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai

3) joka harjoittaa ainoastaan luottovakuutusliikettä ja sen jälleenvakuutusta ja jonka omistajina on useita työeläkevakuutusyhtiöitä.

5 luku

Tilintarkastus

13 §
Tilintarkastus

Keskeisillä työnantajia edustavilla keskusjärjestöillä ja keskeisillä palkansaajia edustavilla keskusjärjestöillä on oikeus vaatia yhden tilintarkastajan asettamista osallistumaan tilintarkastukseen muiden tilintarkastajien ohella. Tätä koskeva ehdotus on tehtävä sille yhtiökokoukselle, jossa tilintarkastajien vaali on toimitettava tai jossa asia on kokouskutsun mukaisesti käsiteltävä. Jollei yhtiökokous valitse edellä tarkoitettua tilintarkastajaa, keskusjärjestö voi tehdä asianomaiselle ministeriölle hakemuksen tilintarkastajan määräämisestä. Ministeriö voi työeläkevakuutusyhtiön hallitusta kuultuaan määrätä tilintarkastajan ajaksi, joka kestää seuraavana tilikautena pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen loppuun tai yhtiöjärjestyksen mukaisen yhtiön tilintarkastajan toimikauden loppuun.

6 luku

Vastuuvelka

14 §
Vastuuvelka

Työeläkevakuutusyhtiön vakuutussopimuksista aiheutuva vastuu kirjataan vastuuvelaksi. Sen muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu.

Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa vakuutussopimuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä vakuutuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettyinä tulevien vakuutusmaksujen pääoma--arvolla ja lisättynä kesken sovitun vakuutusajan rauenneista vakuutuksista ehkä aiheutuvan vastuun pääoma-arvolla. Vakuutussopimuksen luonteen niin edellyttäessä vakuutusmaksuvastuu voidaan määrätä maksettujen vakuutusmaksujen ja vakuutukselle hyvitettyjen muiden tuottojen yhteismääränä vähennettynä vakuutusturvan ylläpitämisestä ja vakuutuksen hoitamisesta vakuutussopimuksen mukaan perityillä kuluilla. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin mukaisista lisäeduista aiheutunutta vastuuta, joka jakautuu vakuutuksenottajille ositettuun (*ositettu lisävakuutusvastuu*) ja osittamattomaan osaan (*osittamaton lisävakuutusvastuu*). Ositettua lisävakuutusvastuuta saadaan käyttää vain vakuutuksenottajille annettaviin työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentissa tarkoitettuihin lisäetuihin. Osittamatonta lisävakuutusvastuuta voidaan käyttää vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta syntyneen tappion sekä myös muun tappion peittämiseen siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuuopillisesti laskettavaa tasoitusmäärää.

15 §
Vastuuvelan kate

Työeläkevakuutusyhtiön on katettava 14 §:ssä tarkoitettu vastuuvelka siten kuin vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:ssä säädetään.

Työeläkevakuutusyhtiön on vastuuvelan lisäksi katettava asianomaisen ministeriön määräämät muut vastuuvelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n säännöksiä.

7 luku

Toimintapääoma

16 §
Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma

Työeläkevakuutusyhtiöntoimintapääomalla tarkoitetaan sitä määrää, jolla työeläkevakuutusyhtiön varojen on katsottava ylittävän yhtiön velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset. Työeläkevakuutusyhtiön vastuuvelasta vähennetään tällöin 14 §:n 2 momentissa tarkoitettu osittamaton lisävakuutusvastuu. Varat, velat ja sitoumukset määritellään ja arvioidaan niiden luonne huomioon ottaen asianomaisen ministeriön määräämien perusteiden mukaisesti.

Toimintapääomaan luettavista eristä säädetään tarkemmin asetuksella.

17 §
Vakavaraisuusraja ja toimintapääoman vähimmäismäärä

Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusrajasta, kuitenkin vähintään kaksi prosenttia vakuutusyhtiön työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuksen vastuuvelasta. Vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta ottaen huomioon sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Työeläkevakuutusyhtiön takuumäärä on puolet 1 momentin mukaisesta toimintapääoman vähimmäismäärästä. Toimintapääomasta takuumäärää vastaavan määrän on muodostuttava asetuksella säädettävistä eristä.

Työeläkevakuutusyhtiön oman pääoman on oltava vähintään kaksi prosenttia 2 momentin mukaisesta takuumäärästä. Asianomainen ministeriön määräämin ehdoin omaan pääomaan rinnastetaan tätä pykälää sovellettaessa vakuutusyhtiön ottama laina, jolla on huonompi etuoikeus kuin vakuutusyhtiön muilla sitoumuksilla.

18 §
Siirrot osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä, siirto 14 §:n 2 momentin mukaiseen osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen on kielletty. Jos ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, yhtiön on järjestettävä toimintansa siten, että yhtiön toimintapääoma palautuu edellä tarkoitetun rajan alapuolelle.

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja, mutta pienempi kuin vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä, yhtiön on kartutettava toimintapääomaansa rajoittamalla siirtoa 14 §:n 2 momentin mukaiseen ositettuun lisävakuutusvastuuseen.

Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja, siirto 14 §:n 2 momentin mukaiseen ositettuun lisävakuutusvastuuseen on kielletty.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

19 §
Työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuuden järjestäminen

Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma, jälleenvakuutus ja muut yhtiön vakavaraisuuteen vaikuttavat seikat on järjestettävä vakuutetut edut turvaavalla tavalla, ottaen huomioon tuottojen ja kulujen todennäköinen vaihtelu sekä arvioitavissa olevat muut epävarmuustekijät.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset 1 momentin soveltamisesta.

20 §
Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma ja lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma

Työeläkevakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n 1 momentin mukainen toimintapääoman vähimmäismäärä, on viipymättä toimitettava asianomaisen ministeriön hyväksyttäväksi yhtiön taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Samoin on meneteltävä, jos yhtiön toimintapääoma lisättynä sillä määrällä, jolla 14 §:n 3 momentissa tarkoitettu tasoitusmäärä ylittää laskuperusteiden mukaisen vähimmäismäärän, on pienempi kuin 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakavaraisuusraja.

Työeläkevakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n 2 momentin mukainen takuumäärä taikka jonka oma pääoma ei täytä 17 §:n 3 momentin vähimmäisvaatimusta, on viipymättä toimitettava asianomaisen ministeriön hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.

8 luku

Voitonjako ja yhtiön varojen muu käyttö

21 §
Työeläkevakuutusyhtiön varojen omistus

Sen estämättä, mitä vakuutusyhtiölaissa tai osakeyhtiölaissa (734/1978) säädetään, yhtiön selvitystilan, purkamisen, vakuutuskannan luovuttamisen tai muun varojen jakamista koskevan järjestelyn yhteydessä työeläkevakuutusyhtiön velat ylittävistä varoista kuuluu osakkeenomistajille tai takuuosuuksien omistajille osakkeita ja takuuosuuksia vastaava osuus yhtiön omaan pääomaan tehdyistä sijoituksista ja niille lasketusta kohtuullisesta tuotosta. Muu osa velat ylittävistä varoista arvonkorotusrahasto mukaan lukien kuuluu vakuutuksenottajille osana vakuutuskantaa. Yhtiöjärjestykseen on otettava tätä pykälää koskevat määräykset.

Asianomainen ministeriö antaa tarvittaessa määräyksiä 1 momentin täytäntöönpanosta.

22 §
Voitonjako osakkaille

Työeläkevakuutusyhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa tai vakuutusyhtiölaissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota sellaisten lisäetujen antamista, mikä suoritetaan laskuperusteiden mukaisesti työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin säännöksiä noudattaen.

Tämän luvun säännöksiä voitonjaosta on soveltuvin osin noudatettava maksettaessa korkoa sellaisille takuuosuuksille, jotka tuottavat osakkuuden keskinäisessä yhtiössä.

23 §
Voitonjaon rajoitukset

Osakeyhtiölain 12 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu voitonjako on kielletty, jos työeläkevakuutusyhtiön oma pääoma alittaa 17 §:n 3 momentissa säädetyn vähimmäismäärän. Omaan pääomaan ei tällöin rinnasteta 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiön ottamaa lainaa.

Työeläkevakuutusyhtiön voitonjako on kielletty myös, jos sen toimintapääoma on pienempi kuin 17 §:n 1 momentin mukainen vakavaraisuusraja. Jos työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on suurempi kuin edellä tarkoitettu vakavaraisuusraja, mutta pienempi kuin sen kaksinkertainen määrä, voitonjakoa on rajoitettava siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin päättää.

24 §
Omaisuuden käyttö

Työeläkevakuutusyhtiön omaisuutta ei saa käyttää yhtiön toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen.

Yhtiökokous voi kuitenkin päätöksellä, jota ovat kannattaneet osakkaat, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa kokouksessa edustetuista äänimääristä, antaa voitosta käytettäväksi yleishyödylliseen tai siihen verrattavaan tarkoitukseen määriä, joilla 17 §:n 3 momentissa tarkoitettuun omaan pääomaan verrattuna ei ole sanottavaa merkitystä.

25 §
Lainan tai vakuuden antaminen

Rahalainan antaminen työeläkevakuutusyhtiön osakkeenomistajalle tai takuuosuuden omistajalle taikka työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai tämän lain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yhteistyö-

ryhmään kuuluvalle toiselle yhteisölle, työeläkevakuutusyhtiön taikka edellä mainitun toisen yhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle taikka toimitusjohtajalle on sallittu vain viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen osoittaman vapaan oman pääoman puitteissa ja edellyttäen, että lainalla on takaus, jonka on antanut Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut talletuspankki, tai muu turvaava vakuus. Sama koskee lainan antamista edellä mainitun henkilön aviopuolisolle, veljelle tai sisarelle taikka sille, joka on tällaiseen henkilöön suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa. Vakuuden antaminen on sallittu ainoastaan työeläkevakuutusyhtiön konserniin kuuluvan yhtiön velvoitteista, siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Hallituksen pöytäkirjaan on erikseen merkittävä jokainen 1 momentin perusteella annettu laina tai vakuus. Merkinnästä on käytävä ilmi lainan tai vakuuden ehdot sekä velallisen antamat vakuudet.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske sellaista rahalainaa, joka perustuu työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuksen vakuutusmaksuihin (*takaisinlainaus*), tai rahalainaa yhtiölle, jonka toimintaa voidaan pitää työeläkevakuutusyhtiön toimintaan liittyvänä tai joka on asunto- tai kiinteistöyhtiö. Tässä momentissa tarkoitetuilla rahalainoilla on kuitenkin oltava 1 momentissa tarkoitettu vakuus.

9 luku

Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan järjestäminen

26 §
Sijoitustoiminnan järjestäminen

Työeläkevakuutusyhtiön varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti.

Työeläkevakuutusyhtiölle kuuluvat rahavarat ja muut varat on pidettävä erillään työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhteisön tai säätiön varoista.

Työeläkevakuutusyhtiön varainhallinta ja maksuliikenteen hoitaminen on järjestettävä siten, että varoja ei käytetä työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhteisön tai säätiön varainhallinnan järjestämiseen tai maksuliikenteen hoitamiseen.

Erityisestä syystä yhtiö voi vähäisessä määrin poiketa siitä, mitä 3 momentissa säädetään maksuliikenteen hoitamisesta, siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin päättää.

27 §
Sijoituspäätösten valmistelu ja tekeminen

Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan on oltava itsenäistä. Yhtiöllä on oltava sijoitustoimintaa varten riittävä oma henkilöstö.

Hallintoneuvosto, hallitus tai toimitusjohtaja saa luovuttaa päätösvaltaansa työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoimintaan liittyvissä asioissa ainoastaan sellaiselle yhtiön palveluksessa olevalle henkilölle, joka ei samanaikaisesti ole työsopimukseen taikka muuhun sopimukseen perustuvassa tai muussa hänen itsenäisyytensä vaarantavassa riippuvuussuhteessa toiseen yhteisöön tai säätiöön.

Työeläkevakuutusyhtiön puolesta sijoituspäätöksiä valmistelevat henkilöt eivät saa samanaikaisesti olla työsopimukseen tai muuhun sopimukseen perustuvassa taikka muussa heidän itsenäisyytensä vaarantavassa riippuvuussuhteessa toiseen yhteisöön tai säätiöön.

Työeläkevakuutusyhtiö voi kuitenkin, sen mukaan kuin yhtiön hallitus tarkemmin päättää, ostaa yhtiön omaa sijoitustoimintaa täydentäviä varojenhoitopalveluja, sijoitustoiminnan asiantuntijapalveluja, aputoimintoja tai näihin rinnastettavia muita palveluja yhtiön ulkopuolelta edellyttäen, ettei näin vaaranneta työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan itsenäisyyttä.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

28 §
Sijoitussuunnitelma

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen on laadittava yhtiölle sen varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (*sijoitussuunnitelma*), jonka laatimisperiaatteet on vuosittain saatettava hallintoneuvoston vahvistettavaksi. Sijoitussuunnitelmassa on erityisesti otettava huomioon yhtiön harjoittaman vakuutusliikkeen luonne ja 19 §:ssä asetetut vaatimukset yhtiön toiminnalle. Sijoitussuunnitelmaan on

liitettävä yhtiön vakuutusmatemaatikon lausunto siitä, täyttääkö sijoitussuunnitelma yhtiön vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset yhtiön sijoitustoiminnalle.

Sijoitussuunnitelmasta on käytävä ilmi, miten työeläkevakuutusyhtiön omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään ja missä määrin ja keneltä työeläkevakuutusyhtiö ostaa 27 §:n 4 momentissa tarkoitettuja palveluja. Suunnitelmassa on myös vahvistettava ne periaatteet, joita on noudatettava myönnettäessä työeläkevakuutusyhtiön muuhun luotonantoon nähden merkittäviä rahalainoja osakkeenomistajille tai takuuosuuden omistajille sellaisessa yhtiössä, joka kuuluu työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai 5 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yhteistyöryhmään.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

10 luku

Vakuutuskannan luovuttaminen

29 §
Vakuutuskannan luovuttaminen

Työeläkevakuutusyhtiö (*luovuttava yhtiö*) voi asianomaisen ministeriön suostumuksella luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan toiselle työeläkevakuutusyhtiölle (*vastaanottava yhtiö*). Ministeriön on annettava suostumuksensa, jollei edellä tarkoitettu toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja, jollei sen katsota vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä ja jos ministeriö katsoo vakuutuskannan luovuttamisen olevan työeläkejärjestelmän toimeenpanon kannalta perusteltua. Ennen suostumuksen antamista ministeriölle on toimitettava luovuttavan yhtiön vastuuvelasta ja sen katteesta sekä toimintapääomasta laadittu laskelma. Ministeriöllä on oikeus liittää suostumuksen antamiseen ehdot, joita ministeriö pitää tarpeellisena vakuutusten käsittämien etujen tai vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaamiseksi.

Muutoin vakuutuskannan luovutuksen osalta noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölain 16 luvussa säädetään vakuutuskannan luovuttamisesta.

Luovutettavan vakuutuskannan mukana siirtyy vastaanottavaan yhtiöön vakuutuksenottajille 21 §:n mukaan kuuluvista yhtiön velat ylittävistä varoista se osa, joka vastaa luovutettavaa kantaa.

11 luku

Erinäiset säännökset

30 §
Tilinpäätöstiedot

Tytär- tai osakkuusyhtiönä olevan työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätöstietoja ei saa yhdistää toisen vakuutusyhtiön tai muun yhteisön konsernitilinpäätökseen. Työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätöksessä on eriteltävä konsernin sisäiset liiketoimet.

31 §
Varojen haltuunotto

Asianomainen ministeriö voi ottaa haltuunsa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta taikka kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta tällaista omaisuutta:

1) jos työeläkevakuutusyhtiön toimilupa on peruutettu;

2) jos työeläkevakuutusyhtiö ei täytä vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:n vaatimuksia vastuuvelan katteesta;

3) jos työeläkevakuutusyhtiö ei täytä 17 §:n 2 tai 3 momentissa yhtiön toimintapääomalle tai omalle pääomalle asetettuja vaatimuksia; sekä

4) erityisen painavista syistä, jos työeläkevakuutusyhtiö ei enää täytä 17 §:n 1 momentissa yhtiön toimintapääomalle asetettuja vaatimuksia ja ministeriöllä on perusteltu syy olettaa yhtiön taloudellisen tilan edelleen heikkenevän tai jos ministeriö katsoo yhtiön olevan joutumassa tällaiseen tilaan.

32 §
Työeläkevakuutusyhtiön vakuutusmatemaatikko

Työeläkevakuutusyhtiössä vakuutusyhtiölain 18 luvun 8 §:ssä tarkoitettuna vakuutusmatemaatikkona toimiva henkilö ei saa toimia samanaikaisesti toisen vakuutusyhtiön vakuutusmatemaatikkona ellei asianomainen ministeriö erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta.

33 §
Säädettyjen markkamäärien tarkistaminen

Tässä laissa säädettyjä markkamääriä voi-

daan asetuksella muuttaa yleisessä hintatasossa tapahtunutta kehitystä vastaavaksi.

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

34 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

35 §

Yleiset siirtymäsäännökset

Työeläkevakuutusyhtiöihin, joille on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty lupa harjoittaa lakisääteistä eläkevakuutusliikettä, sovelletaan tämän lain tultua voimaan tätä lakia.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus on täydennettävä tämän lain vaatimusten mukaiseksi.

Työeläkevakuutusyhtiöllä, joka on toiminnassa tämän lain tullessa voimaan, on asianomaisen ministeriön pitämään toimiluparekisteriin merkityn toimiluvan mukainen oikeus vakuutusliikkeen harjoittamiseen.

36 §

Omistusta ja peruspääomaa koskevat poikkeukset

Sen estämättä, mitä 4 ja 5 §:ssä säädetään, työeläkevakuutusyhtiö saa edelleen omistaa ne osakkeet tai osuudet, jotka se sai laillisesti omistaa ennen tämän lain voimaantuloa. Jos työeläkevakuutusyhtiön omistamien osakkeiden tai osuuksien määrä tai laissa tarkoitettu määräysvalta ylittää lain voimaan tullessa laissa säädetyn enimmäismäärän, yhtiön osuus omistettavan yhteisön osakkeista, osuuksista tai määräämisvallasta ei saa nousta lain voimaan tullessa olleesta määrästä. Jos työeläkevakuutusyhtiön osuus on lain voimaantulon jälkeen alentunut, mutta edelleen ylittää tässä laissa säädetyn enimmäismäärän, tämä osuus ei enää saa nousta näin alentuneesta määrästä. Asianomainen ministeriö voi hakemuksesta antaa luvan poiketa siitä, mitä tässä momentissa säädetään.

Tämän lain 6 §:n 1 momentin säännöstä peruspääoman vähimmäismäärästä ei sovelleta ennen tämän lain voimaantuloa rekisteröityyn työeläkevakuutusyhtiöön. Peruspääomaa ei kuitenkaan saa yhtiökokouksen päätöksellä alentaa sanottua määrää pienemmäksi.

37 §

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen sekä hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpano

Työeläkevakuutusyhtiön, joka on toiminnassa tämän lain tullessa voimaan, on kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta haettava asianomaisen ministeriön vahvistus tämän lain vaatimille yhtiöjärjestyksen muutoksille ja ilmoitettava muutos rekisteröintiä varten kahden kuukauden kuluessa ministeriön antamasta päätöksestä. Hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanon on täytettävä tämän lain 9 §:n 2 momentin vaatimukset vuoden kuluessa siitä, kun yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty kaupparekisteriin. Jollei vakuutusyhtiö ole noudattanut tämän momentin säännöksiä, asianomainen ministeriö voi määrätä, ettei yhtiö saa myöntää uusia vakuutuksia.

Hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanon on täytettävä tämän lain 12 §:n 2—4 momentin vaatimukset kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

38 §

Toimintapääoma sekä varojen omistus

Sen estämättä, mitä tämän lain 17 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään, työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä on vuonna 1997 yksi kolmasosa ja vuonna 1998 kaksi kolmasosaa tämän lain 17 §:n 1 momentin mukaisesta toimintapääoman vähimmäismäärästä. Vastaavasti tämän lain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettu takuumäärä on vuosina 1997 ja 1998 puolet edellä tarkoitetusta toimintapääoman vähimmäismäärästä.

Tämän lain voimaan tullessa katsotaan tämän lain 21 §:ää sovellettaessa työeläkevakuutusyhtiön osakkaille kuuluvan yhtiön viimeisen tilinpäätöksen mukainen sidottu ja vapaa oma pääoma. Keskinäisessä vakuutusyhtiössä takuuosuuksien omistajille kuuluu takuupääoma. Jos työeläkevakuutusyhtiö on aikaisemmin harjoittanut myös muuta vakuutusliikettä kuin lakisääteistä eläkevakuutusliikettä, otetaan tämä lisäksi ministeriön luvalla ja sen vahvistamalla tavalla huomioon osakkaiden osuudessa yhtiön varoista määrättäessä. Tätä koskeva hakemus on teh-

tävä ministeriölle vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

39 §

Sijoitustoiminnan järjestämistä koskevat siirtymäsäännökset

Työeläkevakuutusyhtiön, joka on toiminnassa tämän lain tullessa voimaan, on järjestettävä toimintansa lain 26 §:n 2 ja 3 momentin sekä 27 ja 28 §:n mukaiseksi vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Asianomainen ministeriö voi tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevan työeläkevakuutusyhtiön hakemuksesta erityisestä syystä myöntää poikkeuksia lain 27 §:n säännöksistä. Tällaisen työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtaja voi erityisestä syystä ministeriön luvalla toimia toisen vakuutusyhtiön toimitusjohtajana. Asianomainen ministeriö voi asettaa poikkeusluvan myöntämiselle erityisiä ehtoja.

2.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/79) 1 luvun 3 a §, 7 luvun 3 §:n 3—5 momentti sekä 10 luvun 3 §:n 7 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 3 a § muutettuna 9 päivänä elokuuta 1993 ja 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetuilla laeilla (752/93) ja (389/95), 7 luvun 3 §:n 3—5 momentti 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (329/87) sekä 10 luvun 3 §:n 7 momentti mainitussa 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa,

muutetaan 2 luvun 5 §:n 4 momentti, 8 luvun 12 §:n 1 momentti, 10 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti ja 7 §:n 1 momentti, 12 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 §:n 2 momentti, 14 luvun 5 a §:n 1 momentin 5 kohta, 15 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti ja 20 §:n 2 momentti sekä 18 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 §:n 5 kohta ja 5 §:n 3, 4 ja 6 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 §:n 4 momentti, 10 luvun 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 2 momentti, 12 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 §:n 2 momentti, 14 luvun 5 a §:n 1 momentin 5 kohta, 15 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 18 luvun 5 §:n 6 kohta mainitussa 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa, 8 luvun 12 §:n 1 momentti, 10 luvun 7 §:n 1 momentti, 15 luvun 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti ja 20 §:n 2 momentti sekä 18 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohta mainitussa 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa sekä 18 luvun 4 §:n 5 kohta 30 päivänä kesäkuuta 1989 annetussa laissa (632/89) seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen

5 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimiluvasta säädetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (/) ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen harjoittamiseen annettavasta toimiluvasta tapaturmavakuutuslaissa (608/1948).

— — — — — — — — — — — — — — —

8 luku

Yhtiökokous

12 §

Jos osakkeenomistaja osallistumalla osakeyhtiölain 9 luvun 16 §:n vastaiseen yhtiökokouksen päätökseen tai muulla tavoin tahallisesti on väärinkäyttänyt vaikutusval-

taansa vakuutusyhtiössä, tuomioistuin voi, jos siihen on erittäin painavia syitä, toisen osakkeenomistajan kanteesta ja sosiaali- ja terveysministeriötä kuultuaan velvoittaa yhtiön määräajan kuluessa lunastamaan kantajan osakkeet. Lunastamiseen voidaan velvoittaa vain, jos yhtiö lunastamisen jälkeen täyttää 11 luvussa tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 luvussa asetetut vaatimukset.

— — — — — — — — — — — — — —

10 luku

Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

1 §

— — — — — — — — — — — — — —

Kultakin tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, niiden liitteet ja toimintakertomuksen sekä emoyhtiössä myös konsernitilinpäätöksen.

— — — — — — — — — — — — — —

2 §

— — — — — — — — — — — — — —

Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa vakuutussopimuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä vakuutuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettyinä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla ja lisättynä kesken sovitun vakuutusajan rauenneista vakuutuksista ehkä aiheutuvan vastuun pääoma-arvolla. Vakuutussopimuksen luonteen niin edellyttäessä vakuutusmaksuvastuu voidaan määrätä maksettujen vakuutusmaksujen ja vakuutukselle hyvitettyjen muiden tuottojen yhteismääränä vähennettynä vakuutusturvan ylläpitämisestä ja vakuutuksen hoitamisesta vakuutussopimuksen mukaan perityillä kuluilla. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös sellaista 13 luvun 3 §:n mukaisista lisäeduista aiheutunutta vastuuta, jota perusteiden mukaan ei saa käyttää muun kuin sellaisen tappion peittämiseen, joka on syntynyt vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta.

— — — — — — — — — — — — — —

7 §

Sellaisen keskinäisen vakuutusyhtiön osakkailta, jotka yhtiöjärjestyksen mukaan ovat vastuussa yhtiön sitoumuksista, on viipymättä taksoitettava lisämaksu, jos syntyneen tappion tai muun syyn takia vakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n tai 5 §:n taikka työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 2 momentin mukainen takuumäärä, taikka jos vakuutusyhtiön oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 3 momentin mukaista vähimmäisvaatimusta tai, jos selvitys- tai konkurssitilassa olevan yhtiön omaisuus ei riitä velkojen maksamiseen, ja tällöin vähintään niin suuri määrä kuin näiden tarkoitusten saavuttamiseksi tarvitaan. Jos osakkaiden vastuu yhtiöjärjestyksessä on rajoitettu, taksoitus on kuitenkin sovitettava sen mukaan.

— — — — — — — — — — — — — —

12 luku

Voitonjako ja yhtiön varojen muu käyttö

1 §

Yhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota sellaisten lisäetujen antamista, mikä suoritetaan laskuperusteiden mukaisesti 13 luvun säännöksiä noudattaen.

— — — — — — — — — — — — — —

2 §

— — — — — — — — — — — — — —

Osakeyhtiölain 12 luvun 2 §:n 2 momentin mukaista yhteismäärää laskettaessa huomioon ei oteta työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 30 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä.

14 luku

Vakuutusyhtiön valvonta

5 a §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi rajoittaa vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos:

— — — — — — — — — — — — — —

5) yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 5 b §:ssä tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä,

— — — — — — — — — — — — — —

15 luku

Selvitystila ja purkaminen

1 §

— — — — — — — — — — — — — —

Vahinkovakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n mukainen takuumäärä, tai henkivakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n mukainen takuumäärä, taikka työeläkevakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 2 momentin mukainen takuumäärä, taikka vakuutusyhtiö, jonka oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 3 momentin vähimmäisvaatimusta, on asetettava selvitystilaan ja purettava, jollei edellä mainittuja vaatimuksia ole täytetty kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia ilmoitettiin yhtiökokoukselle. Ministeriöllä on kuitenkin valta pidentää määräaikaa enintään vuodeksi, jollei vakuutettuja etuja näin vaaranneta.

— — — — — — — — — — — — — —

2 §

Jos on syytä otaksua, että vahinkovakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 § mukainen takuumäärä, että henkivakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n mukainen takuumäärä tai että työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 2 momentin mukainen takuumäärä taikka että vakuutusyhtiön oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 3 momentin mukaista vähimmäisvaatimusta, hallituksen ja toimitusjohtajan on viivytyksettä laadittava tilinpäätös siltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa, sekä annettava se tilintarkastajille tarkastettavaksi. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä edellä säädetään tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta. Jos tilinpäätöksen aika käsittää myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta annettava erillinen tilinpäätös.

Jos 1 momentissa tarkoitettu tilinpäätös osoittaa, ettei vakuutusyhtiö täytä 1 momentissa mainittuja, toimintapääomalle tai omalle pääomalle asetettuja vaatimuksia, on pidettävä yhtiökokous kahden kuukauden kuluessa siitä, kun tilintarkastajat ovat antaneet lausuntonsa. Kutsusta yhtiökokoukseen on hallituksen annettava tieto sosiaali- ja terveysministeriölle.

— — — — — — — — — — — — — —

Jollei yhtiö 1 §:n 2 momentin mukaisen määräajan tai siihen myönnetyn pidennyksen päättyessä täytä 1 momentissa mainittuja, toimintapääomalle tai omalle pääomalle asetettuja vaatimuksia, yhtiökokouksen on päätettävä yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja sen purkamisesta. Jollei yhtiökokous tee tätä päätöstä, ministeriön on määrättävä yhtiö selvitystilaan ja purettavaksi.

20 §

— — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 momentissa säädetään, on vastaavasti noudatettava, jos yhtiö, joka on asetettu selvitystilaan sen johdosta, ettei se täytä 11 luvun 3, 5, tai 6 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n mukaisia vaatimuksia, jälleen täyttää sanotut vaatimukset.

— — — — — — — — — — — — — —

18 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Joka

1) harjoittaa vakuutusliikettä ilman toimilupaa tai 1 luvun 3 §:n 1 tai 2 momentin taikka työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 3 §:n säännösten vastaisesti; tai

— — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

— — — — — — — — — — — — — —

4 §

Joka

— — — — — — — — — — — — — —

5) ministeriön 14 luvun 6 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 31 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta;

— — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Joka

— — — — — — — — — — — — — —

3) jakaa yhtiön varoja tämän lain tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain säännösten vastaisesti;

4) antaa rahalainan tai vakuuden 12 luvun 5 §:n tai työeläkeyhtiöistä annetun lain 25 §:n säännösten vastaisesti;

— — — — — — — — — — — — — —

6) sosiaali- ja terveysministeriön 3 luvun 4 §:n 1 momentin tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:n 3 momentin nojalla antaman kiellon vastaisesti hankkii osakkeita tai takuuosuuksia;

— — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.

3.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 3 § ja 12 a §:n 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 3 § muutettuna 17 päivänä maaliskuuta ja 29 päivänä joulukuuta 1995 annetuilla laeilla (390 ja 1775/95) ja 12 a §:n 4 muutettuna mainitulla 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetulla lailla, seuraavasti:

3 §

Eläketurvan järjestämistä varten on työnantajalla oltava eläkevakuutus työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (/1996) tarkoitetussa vakuutusyhtiössä tai vakuutuskassalain (1164/92) mukaisessa määrätyn työnantajan tai määrättyyn työnantajaryhmään kuuluvien yritysten palveluksessa olevia työntekijöitä varten perustettavassa eläkekassassa taikka eläkesäätiölain (1774/95) mukaisessa eläkesäätiössä. Vakuutusyhtiö ei saa kieltäytyä antamasta tai pitämästä voimassa yhtiöltä haettua eläkevakuutusta siltä osin kuin se ei ylitä tämän lain mukaisia vähimmäisehtoja täyttävää eläketurvaa. Keskinäinen vakuutusyhtiö voi kuitenkin kieltäytyä antamasta vakuutusta, jos vakuutuksen hakijaa ei yhtiöjärjestyksen mukaan voida hyväksyä yhtiön osakkaaksi.

Tämän lain mukaista toimintaa harjoittavia vakuutusyhtiöitä, eläkekassoja ja eläkesäätiöitä kutsutaan jäljempänä eläkelaitoksiksi. Eläkelaitosten yhteisiä asioita hoitaa, siten kuin jäljempänä säädetään, eläketurvakeskus.

12 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Jos vastuuvelan perusteita muutetaan siten, että vastuun määrä pienenee, käytetään vapautuvat varat 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaminen perusteiden mukaisesti. Jos kuitenkin on kysymys 11 §:n mukaisista lisäeduista, erotus on siirrettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vakuutuksenottajille ositettuun lisävakuutusvastuuseen, jollei erityisestä syystä ole katsottava, että vapautuvat varat on käytettävä ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetulla tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

4.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 11 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin se on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (391/95), seuraavasti:

11 §

Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (/1996) 15 §:n 2 momentin säännöksiä.

Työeläkekassan on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.

5.

Laki

eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetun eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (662/85) 9 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin se on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (392/95), seuraavasti:

9 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (/1996) 15 §:n 2 momentin säännöksiä.

Eläkekassan on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.

6.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 17 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin se on 17 maaliskuuta 1995 annetussa laissa (394/95), seuraavasti:

17 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1061/1979) 10 luvun 3 §:n sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (/1996) 15 §:n 2 momentin säännöksiä. Eläkelaitoksen on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.

7.

Laki

merimieseläkelain 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 56 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (395/95) sekä

muutetaan 56 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin se on mainitussa 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa, seuraavasti:

56 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (/1996) 15 §:n 2 momentin säännöksiä. Eläkekassan on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu ta 199 .

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Liite

2.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/79) 1 luvun 3 a §, 7 luvun 3 §:n 3—5momentti sekä 10 luvun 3 §:n 7 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 3 a § muutettuna 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa (752/93) ja osittain muutettuna 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetuilla laeilla (752/93) ja (389/95), 7 luvun 3 §:n 3—5 momentti 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (329/87) sekä 10 luvun 3 §:n 7 momentti mainitussa 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa,

muutetaan 2 luvun 5 §:n 4 momentti, 8 luvun 12 §:n 1 momentti, 10 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti ja 7 §:n 1 momentti, 12 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 §:n 2 momentti, 14 luvun 5 a §:n 1 momentin 5 kohta 15 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti ja 20 §:n 2 momentti sekä 18 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 §:n 5 kohta ja 5 §:n 3, 4 ja 6 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 §:n 4 momentti, 10 luvun 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 2 momentti, 12 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 §:n 2 momentti, 14 luvun 5 a §:n 1 ömomentin 5 kohta, 15 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 18 luvun 5 §:n 6 kohta mainitussa 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa, 8 luvun 12 §:n 1 momentti, 10 luvun 7 §:n 1 momentti, 15 luvun 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti ja 20 §:n 2 momentti sekä 18 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohta mainitussa 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa sekä 18 luvun 4 §:n 5 kohta 30 päivänä kesäkuuta 1989 annetussa laissa (632/89) seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	1 luku
	Yleisiä säännöksiä
3 a §	3 a §
Mitä tässä laissa säädetään henkivakuutuksesta ja henkivakuutusliikettä harjoittavasta vakuutusyhtiöstä, koskee myös lakisääteistä eläkevakuutusta ja lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavaa vakuutusyhtiötä. *Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavaan vakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta 2 luvun 2 §:n 1—3 ja 5 momenttia, 4 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 5 §:n 1, 2 ja 5 momenttia, 2 a lukua ja 13 lukua, 14 luvun 1 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 ja 3 momenttia, 16 luvun 3 §:n 4 ja 5 momenttia sekä 5 a—5 c §:ää.* *Mitä 2 luvun 5 a §:ssä ja 14 luvun 5 a §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysminis-*	(kumotaan)

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
teriöstä, koskee soveltuvin osin valtioneuvostoa, kun kyse on lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavasta vakuutusyhtiöstä.	
2 luku	
Vakuutusyhtiön perustaminen	
5 §	
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimiluvasta säädetään työntekijäin eläkelaissa (395/61) ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen harjoittamiseen annettavasta toimiluvasta tapaturmavakuutuslaissa (608/48)	Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön toimiluvasta säädetään *työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa* (/) ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen harjoittamiseen annettavasta toimiluvasta tapaturmavakuutuslaissa (608/1948).
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
7 luku	
Yhtiön johto	
3 §	
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön toimitusjohtaja ei saa olla pankin tai toisen vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön palveluksessa. Lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston kaikkien jäsenten lukumäärästä tulee enemmistön olla henkilöitä, jotka eivät ole saman pankin tai vakuutusyhtiön taikka sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön palveluksessa taikka hallituksen tai hallintoneuvoston jäseninä. *Mitä 3 momentissa on säädetty toimitusjohtajasta ja hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenestä, sovelletaan vastaavasti tämän varamieheen ja varajäseneen.* *Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa 3 ja 4 momentin säännöksistä poikkeusluvan.*	(kumotaan)
8 luku	8 luku
Yhtiökokous	**Yhtiökokous**
12 §	12 §
Jos osakkeenomistaja osallistumalla osakeyhtiölain 9 luvun 16 §:n vastaiseen yhtiökokouksen päätökseen tai muulla tavoin tahallisesti on väärinkäyttänyt vaikutusvaltaan-	Jos osakkeenomistaja osallistumalla osakeyhtiölain 9 luvun 16 §:n vastaiseen yhtiökokouksen päätökseen tai muulla tavoin tahallisesti on väärinkäyttänyt vaikutusval-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sa vakuutusyhtiössä, tuomioistuin voi, jos siihen on erittäin painavia syitä, toisen osakkeenomistajan kanteesta ja sosiaali- ja terveysministeriötä kuultuaan velvoittaa yhtiön määräajan kuluessa lunastamaan kantajan osakkeet. Lunastamiseen voidaan velvoittaa vain, jos yhtiö lunastamisen jälkeen täyttää 11 luvussa asetetut vaatimukset.	taansa vakuutusyhtiössä, tuomioistuin voi, jos siihen on erittäin painavia syitä, toisen osakkeenomistajan kanteesta ja sosiaali- ja terveysministeriötä kuultuaan velvoittaa yhtiön määräajan kuluessa lunastamaan kantajan osakkeet. Lunastamiseen voidaan velvoittaa vain, jos yhtiö lunastamisen jälkeen täyttää *11 luvussa tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 luvussa asetetut vaatimukset.*

10 luku

Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

1 §

Kultakin tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, niiden liitteet ja toimintakertomuksen sekä emoyhtiössä myös konsernitilinpäätöksen. *Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan tytär- tai osakkuusyhtiön tilinpäätöstietoja ei kuitenkaan yhdistellä toisen vakuutusyhtiön tai muun yhteisön konsernitilinpäätökseen.*	Kultakin tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, niiden liitteet ja toimintakertomuksen sekä emoyhtiössä myös konsernitilinpäätöksen.

2 §

Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa vakuutussopimuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä vakuutuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettyinä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla ja lisättynä kesken sovitun vakuutusajan rauenneista vakuutuksista ehkä aiheutuvan vastuun pääoma-arvolla. Vakuutussopimuksen luonteen niin edellyttäessä vakuutusmaksuvastuu voidaan määrätä maksettujen vakuutusmaksujen ja vakuutukselle hyvitettyjen muiden tuottojen yhteismääränä vähennettynä vakuutusturvan ylläpitämisestä ja vakuutuksen hoitamisesta vakuutussopimuksen mukaan perityillä kuluilla. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös sellaista 13 luvun 3 §:n *tai työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin* mukaisista lisäeduista aiheutunutta vastuuta, jota perusteiden mukaan ei saa käyttää muun kuin sellaisen tappion peittämiseen, joka on syntynyt vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta.	Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa vakuutussopimuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä vakuutuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettyinä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla ja lisättynä kesken sovitun vakuutusajan rauenneista vakuutuksista ehkä aiheutuvan vastuun pääoma-arvolla. Vakuutussopimuksen luonteen niin edellyttäessä vakuutusmaksuvastuu voidaan määrätä maksettujen vakuutusmaksujen ja vakuutukselle hyvitettyjen muiden tuottojen yhteismääränä vähennettynä vakuutusturvan ylläpitämisestä ja vakuutuksen hoitamisesta vakuutussopimuksen mukaan perityillä kuluilla. Vakuutusmaksuvastuuna pidetään myös sellaista 13 luvun 3 §:n mukaisista lisäeduista aiheutunutta vastuuta, jota perusteiden mukaan ei saa käyttää muun kuin sellaisen tappion peittämiseen, joka on syntynyt vastuuvelan laskuperusteiden muuttamisesta.

Voimassa oleva laki

3 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön on vastuuvelan lisäksi katettava sosiaali- ja terveysministeriön määräämät muut vastuuvelkaan rinnastettavat erät noudattaen soveltuvin osin tämän pykälän säännöksiä.

— — — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Sellaisen keskinäisen vakuutusyhtiön osakkailta, jotka yhtiöjärjestyksen mukaan ovat vastuussa yhtiön sitoumuksista, on viipymättä taksoitettava lisämaksu, jos syntyneen tappion tai muun syyn takia vahinkovakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n mukainen takuumäärä, jos henkivakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n mukainen takuumäärä, jos vakuutusyhtiön oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n mukaista vähimmäisvaatimusta tai, jos selvitys- tai konkurssitilassa olevan yhtiön omaisuus ei riitä velkojen maksamiseen, ja tällöin vähintään niin suuri määrä kuin näiden tarkoitusten saavuttamiseksi tarvitaan. Jos osakkaiden vastuu yhtiöjärjestyksessä on rajoitettu, taksoitus on kuitenkin sovitettava sen mukaan.

— — — — — — — — — — — — — — — —

12 luku

Voitonjako ja yhtiön varojen muu käyttö

1 §

Yhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota sellaisten lisäetujen antamista, mikä suotietetaan laskuperusteiden mukaisesti 13 luvun *tai työntekijäin eläkelain 12 a §:n 2 momentin* säännöksiä noudattaen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

3 §

(kumotaan)

7 §

Sellaisen keskinäisen vakuutusyhtiön osakkailta, jotka yhtiöjärjestyksen mukaan ovat vastuussa yhtiön sitoumuksista, on viipymättä taksoitettava lisämaksu, jos syntyneen tappion tai muun syyn takia vakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n tai 5 §:n *taikka työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 2 momentin mukainen takuumäärä, taikka* jos vakuutusyhtiön oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n *tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 3 momentin* mukaista vähimmäisvaatimusta tai, jos selvitys- tai konkurssitilassa olevan yhtiön omaisuus ei riitä velkojen maksamiseen, ja tällöin vähintään niin suuri määrä kuin näiden tarkoitusten saavuttamiseksi tarvitaan. Jos osakkaiden vastuu yhtiöjärjestyksessä on rajoitettu, taksoitus on kuitenkin sovitettava sen mukaan.

— — — — — — — — — — — — — — — —

12 luku

Voitonjako ja yhtiön varojen muu käyttö

1 §

Yhtiön varoja saadaan jakaa osakkaille vain sen mukaisesti kuin tässä laissa säädetään voitonjaosta, osakepääoman tai vararahaston alentamisen yhteydessä suoritettavista maksuista ja varojen jaosta yhtiön purkautuessa. Voitonjaoksi ei katsota sellaisten lisäetujen antamista, mikä suoritetaan laskuperusteiden mukaisesti 13 luvun säännöksiä noudattaen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Osakeyhtiölain 12 luvun 2 §:n 2 momentin mukaista yhteismäärää laskettaessa huomioon ei oteta 10 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavaa vakuutusyhtiötä.	Osakeyhtiölain 12 luvun 2 §:n 2 momentin mukaista yhteismäärää laskettaessa huomioon ei oteta työ*eläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 30 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä.*
14 luku	14 luku
Vakuutusyhtiöiden valvonta	**Vakuutusyhtiön valvonta**
5 a §	5 a §
Sosiaali- ja terveysministeriö voi rajoittaa vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos:	Sosiaali- ja terveysministeriö voi rajoittaa vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos:
5) yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 5 b §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä; tai	5) yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 5 b §:ssä *tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä* tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä,

15 luku

Selvitystila ja sen purkaminen

1 §	
Vahinkovakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n mukainen takuumäärä, tai henkivakuutusyhtiön, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n mukainen takuumäärä, taikka vakuutusyhtiön, jonka oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n vähimmäisvaatimusta, on asetettava selvitystilaan ja purettava, jollei edellä mainittuja *11 luvussa asetettuja* vaatimuksia ole täytetty kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia ilmoitettiin yhtiökokoukselle. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on kuitenkin oikeus pidentää määräaikaa enintään vuodeksi, jollei vakuutettuja etuja näin vaaranneta.	Vahinkovakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n mukainen takuumäärä, tai henkivakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n mukainen takuumäärä, *taikka työeläkevakuutusyhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 2 momentin mukainen takuumäärä,* taikka vakuutusyhtiö, jonka oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n *tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 3 momentin* vähimmäisvaatimusta, on asetettava selvitystilaan ja purettava, jollei edellä mainittuja vaatimuksia ole täytetty kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia ilmoitettiin yhtiökokoukselle. Ministeriöllä on kuitenkin valta pidentää määräaikaa enintään vuodeksi, jollei vakuutettuja etuja näin vaaranneta.

Voimassa oleva laki

2 §

Jos on syytä otaksua, että vahinkovakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 §:n mukainen takuumäärä tai että henkivakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n mukainen takuumäärä taikka että vakuutusyhtiön oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n mukaista vähimmäisvaatimusta, hallituksen ja toimitusjohtajan on viivytyksettä laadittava tilinpäätös siltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa, sekä annettava se tilintarkastajille tarkastettavaksi. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä edellä säädetään tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta. Jos tilinpäätöksen aika käsittää myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta annettava erillinen tilinpäätös.

Jos 1 momentissa tarkoitettu tilinpäätös osoittaa, ettei vakuutusyhtiö täytä 1 momentissa mainittuja, toimintapääomalle tai omalle pääomalle *11 luvussa* asetettuja vaatimuksia, on pidettävä yhtiökokous kahden kuukauden kuluessa siitä, kun tilintarkastajat ovat antaneet lausuntonsa. Kutsusta yhtiökokoukseen on hallituksen annettava tieto sosiaali- ja terveysministreriölle.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jollei yhtiö 1 §:n 2 momentin mukaisen määräajan tai siihen myönnetyn pidennyksen päättyessä täytä 1 momentissa mainittuja, toimintapääomalle tai omalle pääomalle *11 luvussa* asetettuja vaatimuksia, yhtiökokouksen on päätettävä yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja sen purkamisesta, Jollei yhtiökokous tee tätä päätöstä, ministeriön on määrättävä yhtiö selvitystilaan ja purettavaksi.

20 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 momentissa säädetään, noudatetaan vastaavasti, jos yhtiö, joka on asetettu selvitystilaan sen johdosta, ettei se täytä 11 luvun 3, 5, tai 6 §:n mukaisia vaatimuksia, jälleen täyttää sanotut vaatimukset.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

2 §

Jos on syytä otaksua, että vahinkovakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 3 § mukainen takuumäärä, että henkivakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin 11 luvun 5 §:n mukainen takuumäärä *tai että työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoma on pienempi kuin työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 2 momentin mukainen takuumäärä* taikka että vakuutusyhtiön oma pääoma ei täytä 11 luvun 6 §:n *tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n 3 momentin mukaista vähimmäisvaatimusta,* hallituksen ja toimitusjohtajan on viivytyksettä laadittava tilinpäätös siltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa, sekä annettava se tilintarkastajille tarkastettavaksi. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä edellä säädetään tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta. Jos tilinpäätöksen aika käsittää myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta annettava erillinen tilinpäätös.

Jos 1 momentissa tarkoitettu tilinpäätös osoittaa, ettei vakuutusyhtiö täytä 1 momentissa mainittuja, toimintapääomalle tai omalle pääomalle asetettuja vaatimuksia, on pidettävä yhtiökokous kahden kuukauden kuluessa siitä, kun tilintarkastajat ovat antaneet lausuntonsa. Kutsusta yhtiökokoukseen on hallituksen annettava tieto sosiaali- ja terveysministeriölle.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jollei yhtiö 1 §:n 2 momentin mukaisen määräajan tai siihen myönnetyn pidennyksen päättyessä täytä 1 momentissa mainittuja, toimintapääomalle tai omalle pääomalle asetettuja vaatimuksia, yhtiökokouksen on päätettävä yhtiön asettamisesta selvitystilaan ja sen purkamisesta. Jollei yhtiökokous tee tätä päätöstä, ministeriön on määrättävä yhtiö selvitystilaan ja purettavaksi.

20 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 momentissa säädetään, on vastaavasti noudatettava, jos yhtiö, joka on asetettu selvitystilaan sen johdosta, ettei se täytä *11 luvun 3, 5, tai 6 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 17 §:n* mukaisia vaatimuksia, jälleen täyttää sanotut vaatimukset.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

18 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Joka

1) harjoittaa vakuutusliikettä ilman toimilupaa tai 1 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentin säännösten vastaisesti; tai

— — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Joka

— — — — — — — — — — — — — — —

5) ministeriön 14 luvun 6 §:n nojalla määräämän kiellonv astaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta; tai

— — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeki.

5 §

Joka

— — — — — — — — — — — — — — —

3) jakaa yhtiön varoja tämän lain säännösten vastaisesti;

4) antaa rahalainan tai vakuuaden 12 luvun 5 §:n säännösten vastaisesti;

— — — — — — — — — — — — — — —

6) sosiaali- ja terveysministeriön 3 luvun 4 §:n 1 momentin nojalla antaman kiellon vastaisesti hankkii osakkeita tai takuuosuuksia;

— — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

Ehdotus

18 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Joka

1) harjoittaa vakuutusliikettä ilman toimilupaa tai 1 luvun 3 §:n 1 tai 2 momentin *taikka työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 3 §:n* säännösten vastaisesti; tai

— — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta sakkoon* tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Joka

— — — — — — — — — — — — — — —

5) ministeriön 14 luvun 6 §:n *tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 31 §:n nojalla* määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta.

— — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankatampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Joka

— — — — — — — — — — — — — — —

3) jakaa yhtiön varoja tämän lain *tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain* säännösten vastaisesti;

4) antaa rahalainan tai vakuuden 12 luvun 5 §:n tai *työeläkeyhtiöistä annetun lain 25 §:n* säännösten vastaisesti;

— — — — — — — — — — — — — — —

6) sosiaali- ja terveysministeriön 3 luvun 4 §:n 1 momentin tai *työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:n 3 momentin* nojalla antaman kiellon vastaisesti hankkii osakkeita tai takuuosuuksia;

— — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

3.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan

päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 3 § ja 12 a §:n 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 3 § muutettuna 17 päivänä maaliskuuta ja 29 päivänä joulukuuta 1995 annetuilla laeilla (390 ja 1775/95) ja 12 a §:n 4 muutettuna mainitulla 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetulla lailla, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Eläketurvan järjestämistä varten tulee työnantajalla olla eläkevakuutus kotimaisessa vakuutusyhtiössä tai vakuutuskassalain (1164/92) mukaisessa määrätyn työnantajan tai määrättyyn työnantajaryhmään kuuluvien yritysten palveluksessa olevia työntekijöitä varten perustettavassa eläkekassassa taikka eläkesäätiölain (1774/95) mukaisessa eläkesäätiössä. Vakuutusyhtiö ei saa kieltäytyä antamasta tai pitämästä voimassa yhtiöltä haettua eläkevakuutusta siltä osin kuin se ei ylitä tämän lain mukaisia vähimmäisehtoja täyttävää eläketurvaa. Keskinäinen vakuutusyhtiö voi kuitenkin kieltäytyä antamasta vakuutusta, jos vakuutuksen hakijaa ei yhtiöjärjestyksen mukaan voida hyväksyä yhtiön osakkaaksi.

Tämän lain mukaista toimintaa harjoittavia vakuutusyhtiöitä, eläkekassoja ja eläkesäätiöitä kutsutaan jäljempänä eläkelaitoksiksi. Eläkelaitosten yhteisiä asioita hoitaa, siten kuin jäljempänä säädetään, eläketurvakeskus.

Vakuutusyhtiöllä on oltava tämän lain mukaisen toiminnan harjoittamista varten valtioneuvoston antama toimilupa. Valtioneuvoston on myönnettävä vakuutusyhtiölle toimilupa, jos aiotun vakuutusliikkeen tai va-

Ehdotus

3 §

Eläketurvan järjestämistä varten on työnantajalla oltava eläkevakuutus *työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (/1996) tarkoitetussa* vakuutusyhtiössä tai vakuutuskassalain (1164/92) mukaisessa määrätyn työnantajan tai määrättyyn työnantajaryhmään kuuluvien yritysten palveluksessa olevia työntekijöitä varten perustettavassa eläkekassassa taikka eläkesäätiölain (1774/95) mukaisessa eläkesäätiössä. Vakuutusyhtiö ei saa kieltäytyä antamasta tai pitämästä voimassa yhtiöltä haettua eläkevakuutusta siltä osin kuin se ei ylitä tämän lain mukaisia vähimmäisehtoja täyttävää eläketurvaa. Keskinäinen vakuutusyhtiö voi kuitenkin kieltäytyä antamasta vakuutusta, jos vakuutuksen hakijaa ei yhtiöjärjestyksen mukaan voida hyväksyä yhtiön osakkaaksi.

Tämän lain mukaista toimintaa harjoittavia vakuutusyhtiöitä, eläkekassoja ja eläkesäätiöitä kutsutaan jäljempänä eläkelaitoksiksi. Eläkelaitosten yhteisiä asioita hoitaa, siten kuin jäljempänä säädetään, eläketurvakeskus.

Voimassa oleva laki

kuutusyhtiölain 2 luvun 2 §:n 4 momentissa tarkoitettujen vakuutusyhtiön osakkaiden ei katsota vaarantavan eläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä, jos vakuutusyhtiön johto täyttää sille vakuutusyhtiölain 7 luvun 3 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset ja jos vakuutusyhtiön osakepääoma tai takuupääoma ja pohjarahasto yhteensä (peruspääoma) on vähintään 30 000 000 markkaa. Valtioneuvosto voi liittää toimilupaan ehtoja.

Tässä laissa tarkoitetun vakuutusliikkeen harjoittamiseen toimiluvan saanut vakuutusyhtiö ei saa harjoittaa muuta vakuutusliikettä kuin tämän lain ja yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa ja siihen suoranaisesti liittyvää jälleenvakuutusta. Vakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä on mainittava, mitä vakuutusta yhtiöllä on oikeus harjoittaa.

Edellä 3 momentissa säädettyä markkamäärää voidaan asetuksella muuttaa yleisessä hintatasossa tapahtunutta kehitystä vastaavasti.

12 a §

Jos vastuuvelan perusteita muutetaan siten, että vastuun määrä pienenee, käytetään vapautuvat varat 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti. Jos kuitenkin on kysymys 11 §:n mukaisista lisäeduista, erotus on siirrettävä vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun 2 momentin mukaisia lisäetuja varten muodostettuun vastuuseen jollei erityisestä syystä ole katsottava, että vapautuvat varat on käytettävä 1 virkkeessä tarkoitetulla tavalla.

Ehdotus

12 a §

Jos vastuuvelan perusteita muutetaan siten, että vastuun määrä pienenee, käytetään vapautuvat varat 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaminen perusteiden mukaisesti. Jos kuitenkin on kysymys 11 §:n mukaisista lisäeduista, erotus on siirrettävä *työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vakuutuksenottajille ositettuun lisävakuutusvastuuseen,* jollei erityisestä syystä ole katsottava, että vapautuvat varat on käytettävä ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetulla tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

4.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 11 §:n 2 momentti,
sellaisena kuin se on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (391/95), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
11 §	11 §
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/79) 10 luvun 3 §:n säännöksiä.	Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n *sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (/1996) 15 §:n 2 momention säännöksiä. Työeläkekassan on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään.*
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.

5.

Laki

eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetun eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (662/85) 9 §:n 2 momentti,
sellaisena kuin se on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (392/95), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
9 §	9 §
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipujolisuudesta ja hajauttami-	Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Täl-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/79) 10 luvun 3 §:n säännöksiä.	löin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n *sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (/1996) 15 §:n 2 momentin säännöksiä. Eläkekassan on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään.*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.

6.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 17 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin se on 17 maaliskuuta 1995 annetussa laissa (394/95), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
17 §	17 §
Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipujolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/79) 10 luvun 3 §:n säännöksiä.	Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1061/1979) 10 luvun 3 §:n *sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (/1996) 15 §:n 2 momentin säännöksiä. Eläkelaitoksen on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään.*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199.

7.

Laki

merimieseläkelain 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 56 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (395/95) sekä

muutetaan 56 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin se on mainitussa 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
56 §	56 §
Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/79) 10 luvun 3 §:n säännöksiä.	Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tällöin noudatetaan lisäksi soveltuvin osin vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 3 §:n *sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (/1996) 15 §:n 2 momentin säännöksiä. Eläkekassan on laadittava sijoitussuunnitelma noudattaen soveltuvin osin, mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 28 §:ssä säädetään.*
Valtuuskunnan tehtävänä on vahvistaa ne suuntaviivat, joita hallituksen on noudatettava varojen sijoittamisessa.	

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .